

ELŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS:
 Egy évre 24 koron.
 Egy hónap 2 koron.
ADÓK:
 Egy évre 24 koron.
 Egy hónap 2 k. 40 f.
REKLAJMLÁS:
 Csakúgyes polti sor egy sor 20 sz.
 Helyen: levelezésnél 10 sz.
 Helyen: sor 20 sz.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszéki egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 807.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvány-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 81.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, március 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vendégek: Olcsó pénz — olcsó hitel.
- A képviselőház ülése.
- Bécsi lap a rendőri brutalitásról.
- Ügyvédek panasza.
- A városok költsége.
- A király házassága.
- A kulissák mögött.
- A tüntető ifjúság.
- A közműhelyset.
- Angol tudós az aradiakhoz.
- As aradi sport-telep.
- Főlelő aradi egyesület.
- Dráma a falun.
- Luxus-lóvásár.
- Tárca: A torbágyi remete. Irta: Martos Sz.
- Csarnok: A kereszt-állítás. Irta: Satriusz.

Olcsó pénz — olcsó hitel.

(Az aradi pénzügyintézetek értekezlete.)

Arad, március 24.

Az aradi pénzügyintézetek vezetői ma befejezték a betétkamatláb ügyében folytatott tanácskozásukat. Ezen tanácskozások során a helybeli pénzügyintézetek bizonyára a saját érdekeikkel számoltak, de nem tévesztették szem elől a közönség érdekeit se. A határozatuk, amely már a holnapi nappal szentesítést nyer, a betevők részére elkerülhetetlen megrövidülést jelent, de azért talán lesz örvendetes oldala is. A helybeli pénzügyintézetek közös megállapodásából az következik, hogy a betétek kamatlábjának leszállításával csökkentik a leszállítást, a kölcsönök percentjét. Szóval: *olcsóbb lesz a hitel is.*

Körülbelül egy év óta tart a pénzösszeg és üzlettelenség, amely Aradváros régi és tekintélyes pénzügyintézeteinek vezetőit e tanácskozásokra indította. És a kérdés, hogy a betétek ez idő szerint túl magas kamatoztatása által okozott terheken miként könnyítsenek, beható tárgyalások után végleges döntésre került.

Az aradi pénzügyintézetek abban állapodtak meg, hogy holnaptól kezdve új betétük után, amennyiben azok állandó természetűek, 4 százalékot, amennyiben átmenetiek, azaz kilencven napnál kevesebb időn át hevernek a pénzügyintézetnél, 3 és fél százalékot fognak fizetni. Az intézetnél elhelyezett régi betétekre nézve pedig kimondott, hogy azoknak kamatlábját, méltányossági okokból, csak a folyó évi május 1-től kezdve szállítatik le, még pedig kivétel nélkül 4 százalékra; olyképen, hogy ezek után a törvényes 10 százalék tőkekamatadót a pénzügyintézetek — a felek megterhelése nélkül — sajátjukból fizetik.

El nem vitatható, hogy a kamatláb, a melyet az aradi pénzügyintézetek a betétek után eddig fizettek, tovább fenntartható nem volt. Nem állott arányban a pénzügyviszonyokkal: fővárosi pénzügyintézetek, sőt a vidékiek legtöbbje, már régebben, tetemesen leszállította a betétkamatlábát. Az aradi pénzügyintézetek ezt a lehetőségig elodázták; s most is, amikor a kényszerűség hatása alatt megteszik, tekintettel vannak a közönség érdekeire.

A pénzügyi piacnak nevezetes jelensége ez. Oly vidéken, ahol mégcsak nem rég az egymással versengő intézetek formális

hajsztát tartottak a takarékbetétek után, már a múlt év folyamán 4, sőt 3 és fél százalékra szállította le számos pénzügyintézet a betétkamatlábát. Ennek dacára azonban, amint a statisztika és az évi jelentések mutatják, a betétek nem fogytak, hanem nagy arányokban szaporodtak. Az aradi pénzügyintézetek mérlegei szerint a lefolyt évben Aradon két millió koronával emelkedett a betétek álladéka. Habár ez a kamatláb leszállítása nélkül volt, mégis tünete a pénzösszegnek. A leszállított kamatlábbal dolgozó intézeteknél, más városokban, hasonló arányban emelkedtek a betéttőkék.

Teljesen áll az érv, a mely a pénzügyintézetek értekezletén kifejezésre jutott, hogy a pénzügyintézetek számtalan esetben nem tudják ezen tőkét, még az általuk fizetett betétkamatláb mellett se gyümölcsözően elhelyezni. Fizettek eddig rendszerint 4¹/₂ százalékot a betétek után, s ezenfelül még a tíz százalékos tőkekamatadót. Került nekik tehát a betét 5 százalékba, jöllehet viszleszámitolás után 3 és fél százalék mellett, sőt még ezen alul is, milliókat kaphattak és kaphatnak. Még a most leszállított kamatláb is magasabb, mint a fővárosi pénzügyintézetek 3—3,15 százalékos kamatoztatása, s ez nehézzé teszi a helyzetüket, s a betevők megnyugtatására kijelenthetjük, — az aradi pénzügyintézeteknél a betétkamatláb további leszállítása *ki van zárva*, még az esetben is, ha a pénzösszeg esetleg nagyobb mérvet öltene.

Hogy visszatérjünk, a min kezdtük:

A torbágyi remete.

Irta: Martos Szilárdka.

Már tíz óra volt és a hűsleges Nelly harmadszor figyelmeztette urnőjét, hogy a fürdő készen várja. Teljesen hiába. Pompon kisasszony, gömbölyű karjait feje fölött összekulcsolva, fekete szemével a levegőbe bámulva mélyen elgondolkozott. Pompon kisasszonynak a szive fájt. Hogyan, hát Pompon kisasszonynak szive is van? Milyen felesleges fényűzés! Ugyan mi vágya lehet egy ilyen elkényeztetett, könnyelmű kis jószágoknak, akik fényűzés, kényelem, jólét és mint mindezek legfényesebb bizonyítéka, kartársnői ádáz irigysége vesz körül.

A kik a bárónő fogadó estélyein résztvettek, azok Pompon kisasszony kis palotájának fényes berendezésén azonnal megismerhették a báró finom izlését. Szerencsére a főrangú világ hölgyei nem fordultak meg Pompon kisasszony szalonjában és így a bárónő meg volt kímélve az összehasonlítástól. Mert az urak, ó azok diszkréték és nem akarják látni más szemében a grendát, nehogy az ő kis szájkájuk is napfényre jöjjön. És a kis Pomponnak — aki az operett színház legcsinosabb, de legkövesebbé tehetségese tagja volt és aki ugyancsak előkelő pártfogójának köszönhette, hogy rövid idő alatt a kar homályából a lámpák elé került, ahonnan

jelentéktelen szerepekben jelentős pillantásokat vetett a kaszinó-sorok felé, — mégis a szive fájt!

Nyáron, a mikor a báró a feleségével Ostendében hűsöl, a kis Pompon, elegáns, de végtelen egyszerű toáletteket csináltat magának és valamely kis elrejtett fürdőhelyre utazik élvezni a tisztesség nimbuszát. Az idén egy özön-dus, fenyves erdővel körülvett felvidéki fürdőre esett volt választása. Reggeli sétái közben észrevette, hogy egy csinos, előkelő, bár kissé esetlen megjelenésű fiatalember áhítatos szemmel kíséri olyan pillantással, aminővel eddig még nem nézett rá soha senki. Nemsokára megösmérkedtek.

Kádár László szélles vállu, hatalmas, természetű óriás volt, erős, mint egy havasi medve de az érzékenységre gyöngéd és őszinte, két szemével telve ábrándossággal. — A kis Pompon élvezhette egy komoly, tisztességes udvarlás minden báját és varázsát. Az óriás teljesen rabjává lett és hűsleges árnyékává szegődött a kis elvált asszonynak, ahogy ott Pompon ősmérték. Kádárt mérnöki dolgai vezették a fenyvesek közé. Mindenütt szívesen fogadták, különösen a leányos mamák, akik tudták, hogy keresete évente négy ötezer forintba is rug és kis birtokot is örökölt nagybátyjától Erdélyben. De ő kissé mogorva természeténél fogva kerülte a társaságot. Négy hét múlva Pompon türelmetlen leveleket és táviratokat kapott a bá-

rotól, egy csillagos este pedig, szomorú hangon jelentette ki barátjának, hogy másnap haza kell utaznia. Ekkor az óriás először őmeretségük óta, megfogta a kezét és áhítatosan megcsókolta. Azután egyszerű, természetes hangon arra kérte Pompon, hogy legyen a felesége. Pompon szívét édes ijedség járta át, szemében őszinte, igazi könyv ragyogott. Egy percig hallgatott, azután lesütötte a szemét és meghatottságtól reszkető hangon szólt:

— Bocsásson meg édes barátom, ha fájdalmat okozok szavaimmal, de nem lehetek-e a felesége...

— Nem lehet?

Pompon megijedt.

— Azt mondtam, nem lehetek? Hát persze nem lehetek, mert nem... akarok...

Kádár csüggedten hajtotta le fejét és keserűen mosolygott.

— Persze, az más dolog! Ustobaság volt tőlem egy percig is komolyan gondolni arra, hogy ilyen bájos, légiés teremtes egész életét egy ilyen mogorva medvéhez fogja fűzni. Bocsásson meg nagyságos asszonyom merészségemért.

Pompon másnap a hajnali gyorsvonattal hazautazott. A báró Pompon szebbnek, szeszélyesebbnek és rosszkedvűbbnek találta, mint valaha. És egy új vonást fedezett fel benne, valami ábrándos, álmodozó kifejezést a szemében, a mi még kívánatosabbá tette. A báró ur

az olcsó betéttel járó *olcsó hitelnek* az ipar és kereskedelem nagy hasznát vehetné. Igaz, hazánkban és különösen városunkban, ennek dacára a vállalkozás nagyobb lendületet nem vesz, a stagnáció minden téren nagy, de a jövőre minden reményt még nem kell feladni.

A pénzügyintézetek ma befejezett tanácskozásain *Heinrich Sándor*, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár vezérigazgatójának elnöklésével *Ottenberg Tivadar*, az Aradi Első Takarékpénztár, *Ring Géza*, az Aradmegyei Takarékpénztár, *Lacszay Endre* az Aradi Ipar és Népbank, *Nattland Bernát* az Aradi Polgári Takarékpénztár és *Oncu Miklós dr.* a Viktoria takarékpénztár és hitelintézet vezérigazgatója vett részt. Az értekezleten a résztvevők a maguk igazgatóságának jóváhagyása alapján, egyhangulag hozták meg a fentiekben ismertetett határozatot.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 24.

Még mindig a pénteki események, a rendőrök garázdálkodásáról van szó. A folyosóra ezalatt egyetemi hallgatók jöttek szónokot kérni a holnapi honvédelmi szobor ünnepélyhez. Ezt az alkalmat megragadták a higgadtabb függetlenségi képviselők és rábeszéltek az ifjakat, hogy pénteken már rendesen járjanak az előadásra. Ezt az ifjak meg is ígérték.

A karzati közönség pedig egyre várta a botrányt, de hasztalan; 12—1 óráig a teljes unalom ült a teremben, mire a családott hölgyek lassanként oszladozni kezdtek, mert bár egyesek, így *Molnár Akos* és *Papp Zoltán* teljes erőből iparkodtak hangulatot csinálni, ez nem sikerült nekik.

Egy dolog bizonyos. Az obstrukciónak pompás eszköze lett a rendőri botrány. Még tudni sem lehet, mikor bontakozik ki a Ház a napirend előtti vitából. Nagy kérdés, hogy esütörtökön kibontakozik-e a névszerinti szavazások tömkelegéből.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Fejérváry Géza* báró, és *Lukács László*, miniszterek.

Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és bejelenti, hogy *Kaas Ivor* báró ma ismét sürgős interpellációt jegyzett elő a szocialista népgyűlés tárgyában. Ezt délután 2 órakor fogja előadni.

(A rendőri brutalitások.)

Egry Béla az ellen tiltakozik, hogy az ő előadásait a miniszterelnök jóhiszeműeknek mondja. Ők csak azt adták elő, amit ők láttak, ezért jót állanak becsületszavukkal.

Papp Zoltán: Mi lesz Rudnayval? (Derűtség.)

Egry Béla felolvassa egy Major Károly nevű erzsébetköruti lakos panaszát, akit a háza előtt vagdaltak meg. Előadja azután az általa látottakat. Vizsgálóbíró, vagy parlamenti bíróság kiküldését kéri, mert másképp igazságot szolgáltatni nem lehet. (Helyesítés a szélbalon.)

Reich Aladár elmondja, hogy a midőn békíteni akart, nekirontottak a lovasrendőrök és bár egyedül állott, egy rendőr kardjával végigvágott rajta. Szerencse, hogy fejét elkapta, mert így csak a hátát érte a vágás.

Zboray Miklós (Erdély volt igazságügyminiszterhez). Ezt ön helyesli, exminiszter ur?

Erdély Sándor: Én egy szót sem szólottam.

Zboray: Hallottam!

Szell Kálmán miniszterelnök: Mi az?

Zboray: Nem örülök van szó, hanem egy volt miniszterről! (Derűtség.)

Reich felolvassa *Kossuth Lajosnak* 1876-ban *Lukács Gyula* akkor egyetemi elnökhöz írt levelét, amelyben buzdítja a fiatalságot arra, hogy a közügyek iránt érdeklődjék. Az ifjuságnak joga van ahhoz, hogy hazafias érzelmeinek kifejezést adjon, fényes elégtételt kér az ifjuság számára. (Helyesítés.)

(Rudnay távozzék!)

Molnár Akos szerint a miniszterelnök oly megdöbbentő nyilatkozatot tett tegnap és a többség úgy lelkesedett mellette, hogy már most kénytelen felszólalni. Bizalmatlanságát fejezi ki az egész fogantatandó vizsgálat iránt. Hivatkozik adott szavukra. Az ő szavuk ér annyit, amennyit az állásukat féltő rendőrök és tisztviselők szava ér. Elmondja ezután a Magyar Színház előtt történeteket, a miknek tanuja volt.

Papp Zoltán: Mi lesz Rudnayval? (Derűtség.)

Molnár Akos: Arra kéri a miniszterelnököt, hogy ne tartson előadásokat a rendőri jelentésekből, mert azok valótlanok. (Helyesítés a szélbalon.)

Kubik Béla: Ez igaz! Semmi az a jelentés kérem, semmi!

Papp Zoltán: Mi lesz Rudnayval? (Derűtség.)

Molnár Akos: Szigorú büntetés kér.

Papp Zoltán hivatkozik *Wekerlőre*, a ki annak idején azt mondta, becsesebb neki egy egyetemi ifju testi épsége, semhogy rendőrséget küldjön a Nemzeti Színházhoz és kitűzette ott a fekete zászlót. (Tetszés bairól.) Rudnayt el kell bocsátani.

Ohó! kiáltások jobbról.

Kubik: El kell csapni.

Szeless: Ne kiabáljon! Menjen helyére!

Zajos kiáltások: Helyre! Helyre!

Kubik helyére megy, ami élénk derűtséget kelt.

Papp Zoltán tömeges megszólításokról szél.

Felkiáltások jobbról: Hol vannak a megszólítások?

Papp Zoltán: Szerencse az, hogy még nem ölte, de elég, ha száz és száz sebesült volt. (Zaj) Felemlíti, hogy a király egyszer Bécsben ezt mondta: „Wenn ich den Rudnay in Wien hatte!” Ezt megirták. Elhiszi, hogy Rudnay Bécsbe való. Már nemzeti színházból is el kellene csapni Rudnay főkapitányt. Addig a míg fel nem függesztik, itt nyugodt tárgyalás nem lesz.

(Vadák a főkapitány ellen.)

Zboray Miklós nem volt szemtanú, de felháborodik azon, hogy az egyetemi ifjuság hazafias érzelmeinek kifejezésekor mindig a rendőrséggel és brutalitásaival találkozik szembe. Ha valaki követ dobott nem egyetemi ifju tette. A rendőrség elismerést érdemelt volna, ha békésen nyugodtan eszlatta volna el a tömeget.

Andrássy Sándor gróf (közbeszól.)

Zboray: Ha grófi esemetek lettek volna ott és azokat vagdalták volna, mint ártatlan gyermekekkel tették, másként beszélne. (Zajos helyesítés, taps a szélbalon.) Rudnay a miniszterelnök ártalmára csinálta brutalitásait, ha pedig nem, úgy mutassa meg a miniszterelnök, hogy ur a talpá, forrasza a brutális rendőrök torkára a gázságokat és mutassa meg, hogy itt rendőri bravokat nem tűr meg. (Zajos helyesítés a baloldalon.) Felhozza, hogy Rudnay ellen mennyi panasz volt főispán korában. Ismerteti a Rudnay ellen felhozható vádakát: így a Magyar Színház ruhaelkobzását, a Müller odondásznál történt elkobzásokat.

Felkiáltások bairól: Felhozhatnánk még több vádat ellene, privátim majd megmondjuk!

Zboray: Ne tartsa a miniszterelnök a garázdálkodásokat, a rendőri brutalitásokat, mert ha a miniszter a felelősséget elhárítja és némán tűri a jajveszék és megbántott polgárok baját, akkor lehet nagy államférfi, de hóhér. (Zajos helyesítés, taps bairól.)

Szell Kálmán miniszterelnök az előző emelvényhez megy, Apponyival beszélget, majd eltávozik a teremből.

(Csuklózó banda.)

Molnár Jenő felmutatja *Verbovazky Béla* kalapját, a mely elől és hátul keresztül van

szerencsére egy csöppet sem volt féltékeny természetű és miután tudta, hogy *Pompon* számolt senki sem tudja nagyobb bőkezűséggel kifizetni mint ő, teljesen bizonyos volt *Pompon* hűségére felől.

Eleinte a változatosság, új toaettek, ékszerek elszórakoztatták *Pompon* és némileg elfelejtették vele a nyári idült. De később, mind mind gyakrabban jutott eszébe a torbágyi remete és sokszor órákig bámult ki ablakán a hóba, ködbe, mintha túl az óriási házakon és kéményfüstön, maga előtt látna egy hóborította falusi házikót... Beteges vágyódás fogta el a tisztaság, az őnzetlen szerelem után és estőnként keserves könnyekkel sirta tele csipkés vánkósát elhibázott élete miatt. Szegény kis bolondos szive, mely eddig csak a könnyelmű, pillanatnyi szerelmet ösmerte, először szeretett komolyan, igazán és ez az érzés megtisztította, nemesebbé, jobbá tette őt önmaga ellen. Néha lázasan kutatta át a menetrendet és amikor ráakadt *Torbágyra*, könyeivel és csókjaival áztatta a betűket.

Es egy reggel ismét álmodozva feküdt ágyában, holott a hűséges *Nelly* már harmadszor figyelmeztette, hogy az illatos, langyos fürdő készen várja. Az éjszaka nagyon édes álmái voltak. Egyszerű, babos ruháskában látta magát a torbágyi házikóban, odon butorok között, a mint türelmetlenül haza várja az ő szerelmetes kis urát. Nevetséges, dőre, lehetetlen álmok! De hát miért is lehetetlen? A babos ruháska, az odon

butorok, mind édes valóság lehet és ő türelmetlenül várhatja haza az ő szerelmetes kedvesét. Ha írta neki, hogy jöjjön érte és vigye el magával. Nem, nem! Úgytelenség lenne idehívni őt a fényűzésbe, a hol minden egyes darab szegényére emlékezteti. Ő fog hozzá menni *Lábujjhegyon*, óvatosan a háta mögé lopózik, befogja a szemét és a meglepetés felkiáltását egy édes csókkal fojtja el.

— Nem „nagyságos asszonyom”; én vagyok itt, *Pompon*, a kis *Pompon*! Eljöttem, hogy a kedvesed, a rabszolga legyek cserébe nem kérek egyebet, mint egy babos ruháskát és szerelmet, sok szerelmet!

Egészen felvillanyozva ugrott ki ágyából és notázva ült le kis íróasztalához, hogy két levelet írjon. A téli napsugár kivnicsian kandikált be a csipkefüggönyön keresztül, mintha azt kérdezné: — Mit csinálsz kis bolond?

Az egyik levélben az igazgatónak jelentette be, hogy bizonytalan időnkig rosszullette miatt nem léphet föl. A másikban a bárónak fontos családi ügyeket emlegetett, mint hirtelen távozását okát. Azután becsengette *Nellyt*:

— A kis bóröndbe csomagolj néhány napra való holmit. No siess, min esodálkozol?

— Hogyan, asszonyom elutazik? és a báró ur...?

Pompon felkacagott:

— Ne törd a fejedet rajta. Tedd, amit parancsoltam.

És a déli gyorsvonat egyik elsőosztályú ülésében, izléses, egyszerű uti ruhában, arcán

sűrű fátyollal ült a kis *Pompon*, és szive versenyt zakatolt a vonat kerekeivel.

Megérkezett az istentől és emberektől elfelejtett fészekbe, későn este. A vonat csak egy árva pillanatra állt meg, a míg ő leszállt. Kocsit keresett, nem volt. Az állomásfőnök, a ki esudálkozva nézte az érdekes idegent, eleinte közeledni se mert, aztán mégis nekibátorodott. *Pompon* megkérdezte tőle:

— Mondja csak barátom, — vágott közbe az időgen hölgy — messze van ide a *Kádárkuria*?

— Alig tíz percrenyire. Tessék a feleségemhez befáradni, én meg addig beszélgetek *Kádár* urhoz kocsiért.

— Nem, nem, azt nem akarom. Egész nap ültem a vonaton pompásan fog esni ez a kis séta. A podgyászomat itt hagyom, reggel majd érte küldök. Csak az utat mutassa meg barátom. Ez az ákác-sor egyenesen oda vezet, csak a templomnál kell balra fordulni és mindjárt szembe tűnik a nagy sárga ház.

— Köszönöm.

A verandáról öreg gazdasszony-féle esozo-gott a kapu felé, kis kezi lámpával kezében. Mikor a kaput kinyitotta és *Pompon* megpillantotta a lámpa fényénél, majd kiejtette ezt kezéből meglepetésében.

— Ne ijedjen meg jó asszony! *Kádár* urat keresem, úgy hiszem jó helyen járok.

Mikor az öreg asszony látta, hogy nem ki-

vágvá, elmondja, hogy ezt a kórházban fekvő embert a rendőrség összevagdalta, felolvasta egy polgár levelét, a melyben elmondja, hogy 19 sebből vérzik, ártatlanul támadták meg és a levélíró esirkefogó bandának mondja el a rendőrséget. (Zaj.)

Elnök: Még levélből sem szabad ilyen passzát felolvasni. (Ellemondás balról.)

Molnár szigorú vizsgálatot akar.

Elnök az ülést felfüggeszti.

(Szeretmi szolgálatok.)

Elnök tíz perc múlva az ülést újból megnyitja.

Helló Lajos a rendőri brutalitásokról beszélni hivatkozik a francia kormányra, mely egyik rendőrfőnököt brutalitásaiért azonnal felmentette állásától.

Vazsonyi (közbeszól.) Igen ám, csak hogy ott a rendőrség nem tesz szerelmi szolgálatokat, mint a budapesti. (Derűtség.)

Felkiáltások balról: Ugy van!

Pichler akart még a tárgyhöz szólni, de mivel nem volt feliratkozva, az elnök nem engedte meg, hogy beszéljen.

(A rendőrség ügyeivel.)

Kaas Ivor br. interpellált ezután hosszasan a szociáldemokraták múlt vasárnapi ülése ügyében. Bizonyítja, hogy a szociáldemokraták fizetett ügynökei a rendőrségnek. Erre példákat hoz fel, többek közt az alábbiakat:

Egy családosi hírlapíró holmi rendjelszedelgési ügyből kifolyólag sajtóperbe keveredett. Aidinger volt pécsi képviselőhöz fordult és megkérte, járjon közbe Bánffy Dezső br. miniszterelnöknek, hogy a sajtóper megszüntessék. A hírlapíró pártfogója révén Jeszenszky miniszteri tanácsoshoz került, ki őt Rudnay főkapitányhoz utasította. Rudnay beszélgetés közben 150 forint havi fizetést ajánlott fel a hírlapírónak, ha egyik ellenzéki estilap szerkesztésébe munkatársként belép s ott igyekezzék fog titkon a rendőrség érdekeit védeni. A hírlapíró nem vállalkozott erre a szerepre, mire a főkapitány előmutatta egy volt képviselő, továbbá Bokányi és más két szocialista vezér nyugtáját, kik állandó fizetést húznak a rendőrségnek tett szolgálatokért.

Végül kérde a miniszterelnököt, szándékozik-e a vasárnapi szocialista izgatás ellen a megtorló lépéseket folyamatba tenni?

(A ellenséges proletárok.)

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a szocialisták említett gyűlésükön tényleg az osztályok és felekezetek ellen izgattak, amiért ellenük a bünvádi eljárás megindított.

Bartha Miklós előadja, hogy a kormány munkás ügyekben mindig az állítólagos munkás vezérekkel, ezekkel a sekonnal, bitang népámitókkal, cilinderes és keztüös proletárokkal

sértet, hanem didergő, bájos leány áll előtte, felülkerekedett szívében az emberszeretet.

— Szegény lelkecském, fázik ugye? Jöj-jön csak beljebb a jó meleg szobába. Gazdám odaát van a lelkészurnánál. Egyszeriben áthivatam.

— Itt szemben, ahol az ablakok világosak?

Lábujjhegyen, mint egy tolvaj lopódzott az alacsony ablakhoz, a melyben világosságot látott és a ragyogó, tiszta üvegen át benézett az alacsony szobába.

A kerek asztal felett függő nagy ernyős lámpa szelíd fényvel árasztotta el az egyszerű butorzatú kis szobát.

A kályha mellett, melyben vidáman pattog a tűz, ódon bőr karosszékekben ül a lelkész ur. Galambosz fején kis fekete sapka. Kezében pjság, a melyből esőndes szomorúsággal olvassa a világ gonoszságait. Mellette édes, jó-ságos arcú anyóka szunyókál, kezében csendesen pihennek a villogó kötőtűk.

Es ott, a kerek asztal mellett, a lámpa szelíd fényénél, himzésére hajolva ül egy fiatal leány. Egyszerű babos ruháskában, dus, barna haja simán hátrafésülve, szabadon hagyja márvány fehérségű homlokát, amelyről jó-ság, okosság és véghetetlen tisztaság tükröződik vissza. Ez a homlok szűzies, hófehér, a hozzáférhetetlen tisztaság szimbóluma, mint a hólepel. Mellette egy férfi ül. Széles vállú, óriás egy gyermek tiszta, hűséges kék szemével. Arcán a nyugalom és béke mosolya, szemében gyöngédség, tisztelet, sőt az ébredő boldogság

tárgyal. Így legutóbb a gyermekmenhely ankét-hez is ezeket hívta meg a tisztességes, kerges kezű munkások helyett.

Szell Kálmán miniszterelnök tiltakozik azon gyanu ellen, mintha a kormánynak a szocialistákkal titkos céljai lennének. A kiket a gyermekmenhely-értekezletre meghívott, azok a munkás egyesület vezetői. Kerges kezű munkásokat, akik egész nap dologban vannak elfoglalva, nem hívhatott meg.

A Ház a miniszterelnök választát tudomásul vette s ezzel az ülés délután 4 órakor véget ért.

A holnapi ünnepen a Ház nem tart ülést.

Bécsi lap

a rendőri brutalitásról.

(A N. Fr. Presse cikke.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Előre látható volt, hogy a legutóbbi budapesti tüntetést s az azzal kapcsolatos rendőri brutalitásokat nem fogja szó nélkül hagyni a rajtuk mindig kárörvendő bécsi sajtó. A N. Fr. Presse holnap Aradra érkező száma vezető cikkben méltatja a budapesti eseményeket s persze a maga szája ize szerint való kommentárt fűzi ahhoz. A kommentárból már ma alkalmunk van a következő részleteket ismertetni:

Ha a magyar parlament ellenzéke — írja a bécsi lap — abban a hiszemben volt, hogy privilégiuma van tüntetéseket rendezni nem tetsző javaslatok ellen és a törvények ellen elkövetett kihágásokat védelmébe venni, akkor, mint a következmények mutatják, nagyon csalódott.

A Zágrábról és Eszékről érkezett jelentések szerint már horvát területen is tüntetnek és pedig nemcsak a katonai javaslatok, hanem a testvérország pénzügyi függetlensége mellett és a Magyarországgal való viszonya ellen is. Hogy a Horvát fővárosban a diákok Magyarország ellen mozognak, az nem csuda, ez Zágrábrban politikai tradíció. De hogy most már Eszéken, a mindig magyar és unió barát Szlavonia fővárosában is megkezdődik a fölvonulás Magyarország ellen, ez már aggasztó jelenség.

Kinek ne jutna eszébe ez a kényes kér-

dés, melyet Terzky suttogott Wallenstein fülébe: „A te parancsod, hogy a horvátok lóra üljenek?” Ákinek jó emlékezete és logikája van, emlékezni fog, hogy Horvátországban mindannyiszor magyarellenes mozgalom került felszínre, valahányszor Szent István országának középpontján a parlamenti és alkotmányos rend kötelekeit feszegették.

A magyar ellenzék, mely most teljesen beleturta magát a budapesti rendőrfőnök elleni vad harcba és semmit sem lát egyebet, mint azt a vérpadot, melyre a diák urak öröme ezt a köztisztviselőt fel akarnák vonzolni, pedig a pillantásaikat messzebbre vethetnék az orruk hegyénél és figyelhetnének a horvátországi eseményekre.

Vajon véletlen-e, hogy a horvát tüntetések összeesnek a budapestiekkel? Avagy nem az utóbbiak idézték e elő természetszerűleg az előbbieket is? Vajjon a szélsőbal urainak nem csöng fülükbe az a kérdés, a melyet naponta százszor kellene nekik odakiáltani, hogy kinek a parancsa volt, hogy a horvátok lóra üljenek?

A zágrábi fiatal emberek újabb cimérsértést terveztek és tudjuk, micsoda rettenetes következményei vannak egy ilyen merőnyletnek, mint annak, mely Tisza Kálmán alatt történt, mikor Szapáry Gyula gróf pénzügyminiszternek egy rendelete fölidézte a cimérharcot. És vajjon az 1885-iki budapesti tüntetéseket nem követték-e hasonló kihágások Zágrábrban? A horvátok ilyen esetben pontos munkát szállítanak, éppoly pontos munkát, mint a függetlenségi párt ifju urai, akik most a vigyázatlan diákok olcsó éljenzéseiért áruba bocsátják az állam legfontosabb érdekeit.

Ügyvédek panasza.

(A nagyváradi kamara a miniszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

A nagyváradi ügyvédi kamara nagy érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap évi közgyűlését. A gyűlés során érdekes felszólalások hangzottak el az ügyvédség sérelmeire vonatkozóan s nagyérdemű kijelentés történt a kamara elnöke részéről az esküdtszék institúcióját illetőleg. De igazi szenzációja volt a gyűlésnek az igazságügyminiszterhez terjesztendő évi jelentés amelynek egyes részletei hivatva vannak nagy feltűnést kelteni.

A jelentést főbb vonásaiban alább ismertettjük:

Az új bünvádi eljárásról szólván, a kamara azt mondja, hogy az a bírák nagy részét absorbálja, úgy, hogy, polgári ügyek háttérbe szorúlnak a bűnügyek mellett, pedig a bírák csaknem emberi erőt meghaladó munkát végeznek. Hosszabban foglalkozik ezután a becsület védelmével, hangsúlyozván, hogy a btkv. nem nyújt elég oltalmat és nem részesíti kellő megtorlásban a megsértett becsületet. Még a meggyalázó cselekmények büntetése is csak 500 forint terjedő pénzbüntetés, ami a párbajok nagy számát csak szaporítja. A családapát, aki egy kis szemet lop, hogy didergő családját a tél viszonyosságaitól megóvja, hat havi börtönre ítélik; míg egy meggyalázó cselekmény elkövetője, ki áldozatát sokszor egész életére tönkreteszi, néhány forinttal rója le adóját az igazságszolgáltatásnak.

A becsületsértőt tehát szigorúbban kellene megbüntetni, sőt a büntetést következményekkel is egybekötni. Például a politikai jogok elvesztésével, a pénzbírság határát pedig nem kellene megszabni, hanem úgy mint Angliában és Franciaországban, az illető vagyoni viszonyaihoz képest a bíróra bízni. A párbaj szigorú büntetését is sürgeti a kamara, megjegyezván, hogy addig is, míg a törvény megfelelő módosítása elkészül, a bíróságoknak a jelenlegi megtorló paragrafusokat keményebben kellene alkalmazniuk, mert most nagyon enyhén alkalmazzák.

halvány sugara és a mint a serényen dolgozó ujjacskákat nézve halkan beszél, a leány fehér arcát gyöngye rózsaszín fény önti el. Ez a megnyugvás, a szeretet és béke csendes otthona, a világtól elfelejtett emberek tiszta boldogsága.

— Es Pompon, a szegény könnyelmű kis Pompon, csipkekendőjét ajkához szorítva sir. Igazi, őszinte, kövér könnycseppeket. S amit az a két ember ott benn, talán még halvány sejtélem gyanánt se érez, ő világosan látja maga előtt. Az ébredő, tiszta, csendes boldogságot, a melyet neki nincs joga csirájában elfojtani. Ez a világ nem az ő világa s e két világ emberei meg nem érthetik egymást soha. Még egy hosszú, fájdalmas tekintetet vet a babos ruháskára és egy utolsó könnycseppett morzsol szét szemében. Szorosabban arcához simítja puha prémgallérját és óvatos, nesztelen lépésekkel siet vissza az akácson. Később majdnem futva szalad, hogy a következő vonatot elérje.

Es a meleg fülkében valami jóleső érzés járja át. Ugy érzi, hogy valami jót, nemeset cselekedett. Valamit, amiről nem tud senki semmit, csak a jó isten és ő. És mialatt a vonat gyorsan röpti vissza az ő zajjal és vigalommal telt világába, összekulcsolt kezekkel kéri a jó Istent, hogy jutalmazza meg ezért a nemes cselekedetért. Es adja meg a legtökéletesebb boldogságot annak a tiszta homloku leánynak, azoknak a világtól elfelejtett embereknek.

Szól a bírák fizetésemeléséről is, amit a legfontosabb állami érdekek mond, aminek még akkor is eleget kell tenni, ha a bírák ki-elégítése után a többi tisztviselő fizetésemelésére már nem is telnek, mert az igazságszolgáltatás érdeke, a bírói kar függetlensége, anyagi gondoktól való megszabadítása mindennél előbbvaló. Sürgeti a jelentés az ügyvédi rendtartás reformját, a btkv. novelláját, hogy a jelenlegi számos hiány orvosoltassék. Főleg azt tartja a nagyváradi kamara szükségesnek, hogy a nyereségvagyból elkövetett büntettek és vétségek, a családok és sikkasztások, melyek most csak magánváddal üldözhetőek, szigorubbán üldöztesenek és megtoroltassanak, a tulajdon elleni vétségek és büntettek pedig, melyek büntetése most nagyon is kemény, enyhébb és méltányosabb büntetést kapjanak.

Kiterjesztik a jelentés az ingyenes jogvédelemre is, a mely évről-évre növekszik és az ügyvédek roppant megterbeli, mert akik erre jogosultaknak hiszik magukat, kitapasztalják a perlekedésnek e kényelmes módját, a legképtelenebb pereket megindítják sőt gyakran maniakus perlekedők vannak köztük. A kamara azt kéri, hogy azokban a sommás perekben, melyek ügyvéd nélkül elintézhetőek, ingyen jogvédőt ki ne nevezzenek. Azt sem tartják méltányosnak, hogy bűnügyben a vádat fizetett ügyész képviseli, a védelmet pedig ingyen kívánja az állam az ügyvédtől.

Legélesebb azonban a jelentésnek az a része, amelyben a pénzügyi köziga-gatásról szól. A pénzügyi közegek eljárásában — ugymond, — utóbbi időben az a szempont válik uralkodóvá, hogy pusztuljon minden, csak az állam, a kincstár érdeke ne szenvedjen egy fillér csorbulást. Erre a kiméletlen eljárásra, mely sokszor a törvényen is túllép, vagy fölülről kapiják az utasítást, amely esetben ez utasítások haladéktalan vihszavonását kéri; vagy pedig az alantas közegek így akarnak maguknak érdekeket szerezni, ezért valósággal üldözik a feleket.

Több konkrét esetet felsorol a jelentés, amelyek szomorúan igazolják a kincstári közegek hallatlan kiméletlenségét. Ha az adózó polgárok érdekeiről van szó, ugymond a kamara, akkor az ügy elintézése évekig várhat, de a kincstár követelésével egy percig sem lehet várni, még ha tönkre is megy az adózó. 10—20 korona behajtása érdekében 50—60 korona költséggel végrehajtási eljárást indítanak, aminek az a vége, hogy az adózó koldusbotra jut, a kincstár követelése pedig nem folyik be.

TÁVIRATOK.

A hadügyminiszter ebédje.

Bécs, márc. 24. Pitreich közös hadügyminiszter tegnap ebédet adott, a melyen jelen volt Beck báró vezérkari főnök, Spaun báró, a haditengerészet parancsnoka, sok tábornok és katonai attasé.

A román választási reform.

Bukarest, márc. 24. A kamara három nap óta a választási reformról szóló törvényjavaslatot tárgyalja. Az ellenzéki szónokok beszédeire válaszulva Laskar belügyminiszter utal a reform fontosságára, amely a szavazás teljes szabadságát biztosítja. Dicséri a Sturdza-kabinet pénzügyi politikáját, amely jelentősége és eredményei tekintetében csak a függetlenségi háborúval hasonlítható össze, mert Romániának gazdasági függetlenséget adott. A miniszter ennek kapcsán emlékeztet az 1899 iki válságra, amikor csaknem kétségbeesett volt a helyzet, és megemlíti azt az eddig ismeretlen tényt, hogy az adott pillanatban Károly király utasítására a koronajóságok igazgatója, Calindero 7 milliónyi államkötvényt tett le Berlinben. (Hosszantartó, élénk helyeslés.) Politikai életünk, mondja végül a miniszter, az örökös dinasztia és az alkotmányra támaszkodik. A dinasztiahoz való ragaszkodás mély gyökeret vert a román nép szívében. Az alkotmány a választások őszinteségét követeli és ennek a célnak megfelelő ez a javaslat. (Helyeslés.) A kamara azután 77 szavazattal 7 ellenében általánosságban elfogadja a javaslatot, azután megkezdí a részletes tárgyalást.

A király házasodik.

(XIII. Alfons — vőlegény.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 24.

Egy párisi távirat érdekes hírt ad tudomására a világnak. E sürgöny szerint XIII. Alfons, Spanyolország ifju királya legközelebb eljegyzi Lujza orleansi hercegnőt, Fülöp orleansi herceg nővérét s így azon erős vérbeli kötelék, mely a fiatal uralkodó és József főherceg családja között fennáll, e hymen által csak erősbül.

Alfons király most mindössze 17 esztendő, tavaly tette fejére a királyi koronát s vette át az uralkodói pálcát anyjától, Mária Krisztina régens királynőtől, József nádor unokájától.

Az ifju uralkodó 1886. május 17-én született. Születése mindenkit örömmel töltött el. Egyedül az anyakirályné tekintett könyes szemekkel a vézna, gyenge újszülöttre. Kevés reménye volt a gyermek életéhez. A sorvasztó tüdővést, mely a gyermek apját fiatal korában elragadta, a Bourbonok családi bajának tartotta.

Az ifju királynak nem volt odaadobb gondozója és ápolója, mint édesanyja. Huszonkét jelentkező spanyol asszony közül ő szemelte ki a csecsemőkirály dajkáját. Választása egy Raimonda nevű asszonyra esett, ki Mária de la Pax infanszó gyermekét is ápolta. Megbízhatósága kétségtelen volt, de azért az anyakirályné minden percét és tehetségét egyedül magzatjának szentelte.

Az újszülött király keresztapja XIII. Leo pápa volt. A babonás spanyolok sehogy sem akarták, hogy az újszülöttet Alfonsnak kereszteljék. Félték a XIII-as számtól, a királyné azonban nem engedett s a gyermek valóban XIII ik Alfons lett, keresztapja Leo pápa ugyan csak XIII. e néven.

Sokat betegeskedett a csecsemő király. Lassan fejlődött, sok gondot és bánatot okozott anyjának és az orvosoknak, kik állandóan körülötte voltak. Nagy ápolásra volt szüksége, míg annyira fejlődött, hogy programszerű neveléséhez fogni lehetett. XIII. Alfons első oktatását édes anyjától nyerte. Ő tanította gyermekét írni, olvasni, tőle tanulta a zene első elemeit, tőle hallotta az első bűbajos meséket, innen származik mesébe illő szeretete, melylyel a regenskirályné iránt viseltetik.

Alfons okos és értelmes gyermek volt. Természete vidám és éber. Már legfiatalabb kora óta tudatában volt méltóságának és gyakran igen követelő is volt. Nem egyszer kívánta, hogy megbüntessék azokat, kik neki nem tisztelegnek. Mindenkitől, még a miniszterektől és tábornokoktól megvárta, hogy bókolva közeledjenek felé, de ezzel vége is volt a hivatalos komolyságnak és a kis király ép oly gyakran követett el gyermekes csínyeket, mint egyéb gyermek. Így egy kihallgatás alkalmával a kínai követ lelógó coplját rángatta meg.

Tanárai a kellő szigorral jártak el, sőt a regenskirályné azt az engedélyt is megadta a professzoroknak, hogy alkalomadtán megfedhessék az „il rey“-t. Egyszer valami csínye miatt egyik tanára a sarokba állította. XIII. Alfons sirva fakadt és kérdezte a tanártól, mit mondanak a spanyolok, ha megtudják, hogy olyan királyuk van, ki áristomot kapott a szögletben? — Azt — felelé a tanár, — hogy fájdalom, nagyon neveletlen uralkodójuk van.

E perctől kezdve a kis királyt rakoncátlan-kodás miatt többé megfedni nem kellett.

A király nevelésénél, beteges természetére való tekintettel, igen elővigyázók voltak. Igen gyakran szünetelt az oktatás. Tanárai

többnyire katonák voltak. Már tizenhárom éves korában négy nyelvet beszélt, tudott lovagolni, fegyverrel bánni, kis csapatot vezényelni, öségeket elosztani, okos tekintetével nézte már, mint fogadja édesanyja a politikának nagyjait. De azért gyermek volt testestül-lelkestül, mi szeretett tanulni, de szeretett játszani is. Persze, ha a tanulás egyszer-mászor nehezebb esett is, fiatal gyermeklelke lévén, azért mégis kellett tanulnia, mert szigorú tekintetű tanárok parancsolták, kik nagyobb urak voltak, mint a király. S a kis király engedelmes volt és szívesen tanult, mert volt a tanároknak egy várázsmondaturk:

— A királyné ő felsége kívánja, hogy felséged ezt megtanulja!

Ez a mondat feltétlenül hatott és jobban megindította a gyermekkirály szívét-lelkét, mint a tanárok prédikációi.

A királyt rendkívül egyszerű életmódra szoktatták. A pazarfényű spanyol udvar, mely valaha az európai etikett és fényűzés mestere volt, mintha hűtlenné lett volna az ősi hagyományhoz. Gazdagság, pompa, ragyogó dísz, ismeretlen fogalmak voltak a legutóbbi időkg XIII. Alfons előtt. A királyt a lehető legegyszerűbben öltöztették, állandóan csak matróruhában járt, csak ünnepies alkalmakkor öltött katonaruhát, de rendjelet, mint gyermek, soha sem hordott a nyilvánosság előtt. Matróruháját leggyakrabban lovagló ruhájával váltotta fel. A kis király naponta lovagolt, ez volt a fegyverforgatáson kívül legkedvesebb sportja.

A koronázás aktusával a király életmódja tökéletesen megváltozott. Ezideig édesanyja s a sok nevelő hatalma alatt állott s az ő akaratuknak engedelmeskedett. Aránylag kis lakostálya a palota egyik oldalszárnyában volt, benne hálószoba, öltözőszoba, ebédlőterem, dolgozószoba s két-három kisebb helyiség, hol vinni, tornázni s egyéb testgyakorlatot szokott üzni a fiatal király. Alfons király koronázása után azokba a fényes termekbe költözött, a melyeket III. Károlyról és Gaspariniról neveztek el. A koronázás előtt néhány héttel a fiatal király utra indult s meglátogatta szép országában rengeteg sok kastélyát s birtokát.

A városok kölcsöne.

(Ujabb miniszteri rendelet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

A belügyminiszter valameányi törvényhatósági joggal felruházott város közönségéhez, rendeletet küldött, amelyben a városok közönségeit felhívja, hogy kölcsöneikről kimutatást készítsenek s azt április 15-éig hozzá felterjeszszék.

A belügyminiszter körrendeletéhez táblázatos mintát mellékel, amelynek rovatai szerint kell igazodnia a kimutatásnak. A táblázaton a következő rovatcímek vannak: A kölcsön felvételének ideje, lejáratának ideje, eredeti nagysága; az 1902. év végével fennálló tartozás korona értékben, mely célra fordított, a hitelező neve, amortizációs kölcsönöknél az annuitás százaléka, nem amortizációs kölcsönök után fizetendő kamatláb s évi törlesztési részlet, a kormányhatósági leirat, illetve törvényhatósági leirat száma és kelte, melylyel a kölcsön engedélyeztetett, jegyzet, ahova bejegyzendő az is, van-e kötelezvény kiállítva.

A belügyminiszteri rendelet a kölcsön hovaforrási rovatának betöltésére nézve megjegyzi, hogy amennyiben a jelenleg fennálló kölcsön valamely régebben felvett kölcsön visszafizetése, vagy egy régebbi kölcsön konvertálása céljából vétetett föl, a rovatban felsoro-

landók azon célok, amelyekre az eredeti költséget felvették és pedig azon összegek számszerinti kitüntetésével, mely összeg egy-egy rendeltetési célra fordított, például:

1. Iskolaépítésekre	20,000 K.
2. Laktanyaépítésekre	10,000 "
3. Kövezési célokra	10,000 "
4. Épületek javítására	5 000 "
5. Félévi annuitás fedezésére, valamint a kölcsön felvételével járó kiadásokra	5 000 "
Összesen	100,000 K.

A hitelező neve alatt nemcsak a pénzüzetek, hanem akár a törzsvagyon, akár egyéb alapok is értendők, illetőleg megjelölendők, ha t. i. a kölcsön ezekből vétetett. Az u. n. előlegkölcsönök csak az esetben tüntetendők fel a kimutatásban, ha a visszafizetés még vagy egészben, vagy részben meg nem történt.

Amennyiben valamely új kölcsönnek felvétele iránt már tárgyalások lennének folyamatban, ezen körülmény a kimutatás „jegyzet” hasábjában kitüntetendő, annak a jelzésével, hogy kérdéses tárgyalások jelenleg mily állásban vannak.

A belügyminiszter kellő számú kimutatás-ürlap megküldése mellett felhívta mindazon vármegyék közönségét, melyeknek területén rendezett tanácsú város van, hogy ez ürlapokat az illető rendezett tanácsú városoknak megfelelő utasítással haladéktalanul adják ki.

A tüntető ifjuság.

(Forrongás az egyetemen. — Fegyelmi a fiatalság, a portás és az egyetemi szolgák ellen. — A holnapi tüntető körmenet. — A bűnvádi vizsgálat.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 24.

Csend volt ma délelőtt úgy az egyetemen mint a műegyetemen. Az ifjuság fegyverszünetet tart s ez idő alatt tanácskozik arról, folytatassa-e a tüntetéseket.

A központi egyetem kapui zárva vannak. Az előadások péntekig szünetelnek. A műegyetem nyitva van ugyan, de alig néhány diák tartózkodik az épületben. Itt sem lesz előadás péntekig.

Az egyetemi tanács ma foglalkozott a tüntetésekkel. Elhatározták, hogy azon ifjak ellen, akik a tüntetést vezették s izgatták, megindítja a fegyelmi eljárást, de abban az esetben, ha többé nem lesz tüntetés, a fegyelmi eljárás elmarad.

Kéty rektor ma délután fegyelmi vizsgálatot indított az egyetemi portás és a szolgák ellen, őket okolva, hogy a zavaros napok alatt az ő engedékenységük miatt az ifjuság behatolhatott a tantermekbe s kitűzhetette a gyászlógókat. A szolgák azzal védekeztek, hogy lehetetlen volt az ifjuság nagy tömegével szembeállani.

Az egyetemi ifjuság estefelé értekezletet tartott s elhatározta, hogy a szolgák ügyét magáévá teszi s minden lehető el fog követni, hogy azoknak bántódásuk ne essen.

Maga az ifjuság már két felekezetre oszlott. Az egyik tüntetni akar még tovább, a másik a béke és tanulás pártja. A harcias elem nagyban izgat, hogy az ifjuság holnap vonuljon át Budára a honvédszobrot megkoszorúzni. A tulnyomó rész azonban el akar állni a tervtől s egyelőre nincs kedvük a tüntetéseket folytatni.

A békepárt erősségei az orvosövendékek, akik abban az esetben, ha az egyetemet bezárják, egy félévet vesztenek. Az orvosövendékek ezt a veszteséget akarják elkerülni s ezért szálltak sikra a további tüntetések ellen.

Az ifjuság körében azonban a harcias elem

kerekedett felül s így a tüntetést folytatni fogják.

Holnap, szerdán délelőtt fölvonulnak Buda várába és beszédek kíséretében megkoszorúzzák a Dózsa-téri honvéd szobrot. Gyülekezés fél tíz órakor a technika kertjében és indulás innen tíz órakor. Az egyetemi ifjak menetét Lengyel Zoltán képviselő jelentette be a főkapitánynak.

A VII. kerületi kapitányságon ma fejezték be a tanúkihallgatást a Lengyel Zoltán féle ügyben. Az iratokat most átteszik az ügyészhez, mely a képviselőháztól Lengyel Zoltán kiadatását fogja kérni.

A pénteki tüntetés ügyében a rendőrség bűnügyi nyomozatot indított, amelyet Tóth János rendőrfogalmazó vezet. A nyomozás célja első sorban a tényállás körülményes megállapítása. A jelentkezőket, kik között sértettek és tanúk vannak, legnagyobb részletességgel hallgatják ki. Eddig mintegy husz embert hallgattatott ki Tóth János rendőrfogalmazó. Egy könyomatos szerint a tanúk nagyobb részt a hivatalos jelentéseknek megfelelő tényállást adták elő.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Fehér Kereszt lencsház-egyesület női választmánya csütörtökön délután 4 órakor ülést tart a megyeház kistermében. Az ülés fő tárgya Laczay Endréné beszámolója lesz a téli gyűjtés eredményéről.

(*) Az aradi székely otthon szerdán, március 25 én d. u. 4 órakor a Városi sörcsarnok különlhelyiségében rendkívüli közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Alapszabályok módosítása. 2. Heliségyváltoztatás. Tekintettel e két tárgy fontosságára, tisztelettel kéri az elnökség az otthon tagjainak teljes számban való megjelenését.

A közműhelyzet.

(Érdekes szakvélemények.)

Arad, március 24

(A közműhely érdekelteji nyilatkozatot szeritottak ki a tervüket illetőleg az ipartestülettől, a mérnök- és építész-egylettől, az építészektől. Ezekhez a nyilatkozatokhoz újabbán még több is járult, melyek bizonyára arra fogják hangolni a városatyákat, hogy a kívánt terheket meg szavazzák. Ime az újabb manifesztumok:)

Ertekezletet tartottunk a minap a hozzánk intézett kérdésre, s ezen a következő egyöntetű határozatot hoztuk: Tekintettel arra, hogy a közműhely a jövő zenéje, igenis szükségesnek tartjuk a létesítését. Szükség van reá, mert mi marad az utókor zenekedvelőinek, ha a jövő zenéjéről nem gondoskodunk? Nemes és önzetlen tervük arra indított, hogy a *Jövő Zenéjét Kedvelők Egyesülete* címen fiókot alakítsunk. Tisztelettel:

Az Aradi Zenekedvelők Egyesülete.

Magyarország kertészete még nagyon messze van attól a kulturától, mely Hollandiában virágzik. De rohamos léptekkel közeledünk mi is a hollandu szkhöz, mióta a közműhelyvel kapcsolatban annyi füt-fát ígértek.

A városi kertész.

Becsés felszólításukat megkaptuk, melyben kéri tőlünk, hogy a közműhelyről szakvéleményt mondjunk. Különös súlyt helyeznek — mondják átiratukban — a mi véleményünkre, tekintettel arra a tekintélyre, melyet a technikai világban kivivtunk. Mi azonban elhárítunk magunktól minden elismerést, s e helyett kéréssel fordulunk önműnkhez. Ugyanis ezideig nem tudtunk magunk számára méltó nevet találni, s már-már kétségbe estünk, mikor arra az eszmére jöttünk, hogy mélyen tisztelt Közműhelyükről nevezzük el magunkat.

Hazafias üdvözléssel:

eddig Névtelen, ezentul

I. Aradi Közműhely Asztaltársaság.

Lelkesedéssel köszöntjük a tervet, mely ipartársulatunka husz lóerővel megszaporítja.

Az aradi egy és kétfogatu bérkocsisok ipartársulata.

Nekem az a nézetem, hogy a város közönsége teljesen megnyugodhatik azokban az ígéretekben, melyeket önkök tettek. Ha esetleg romba akarnának dőlni a nagyszabásu tervek, itt vagyok én: festek alája erős oszlopokat, s gondoskodom arról is, hogy az iparosok helyzete ezután rózsás legyen Aradon.

Végh Pista,
színhazi festő.

Degnap kaptam mek a Levél önköktől, miben aztat kéri mongyak mek hoty aradnak szükség van a közműhelyre gulturális és iparpolitikai Szem pontból. én hiszek hoty natyon várják már és glick auf! csag aztat nem értek mi az a göszmühele.

Sauer Sebusztján,

a barak tempel harangozó és Neje.

Még véleményt kértek a puhatoló bizottságtól, a Fehér Kereszt éjjeli portásától, a Simay-fürdő masszörjéjétől és másoktól, s ugy ezek, mint a fenti nyilatkozatok, világosan bebizonyítják, hogy Arad helytelenül jár el, ha továbbra is közműhelytelenül marad.

(—)

A kulisszák mögöl.

(Kormány-krízis, obstrukció.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 24.

A bécsi *Zeit* beavatott és a kormányhoz közlálló budapesti forrásból a következőket írja mai számában:

Mig néhány bécsi lap ma teljesen és kevésbé rejtett célzásokkal Széll kríziséről beszél, addig konstatálhatjuk, hogy Széll Kálmán magyar miniszterelnök ma vidámabb és nyugodtabb, mint az utolsó hetekben volt. A nagy tüntetés, melyet mellette rendezett legutóbb a kormánypárt, szállítja neki — mint éppen ő mondja — azt a bizonyítékot, hogy az obstrukció elleni harcot győzelemmel fogja megvívni.

Arra a kérdésre, hogy milyen eszközökkel akarja ezt megcsinálni, azt felelte, hogy csak egy eszköz áll a rendelkezésére és ez a türelem.

— Ha száz képviselő kitart mellettem, a Ház tehát határozatképes marad, akkor az obstrukció lemarad — így szólott.

Annyi bizonyos, hogy ez a száz képviselő mindig meglesz, sőt a kormánypártban észlelhető felindulás után ítélve, bizonyosra vehető, hogy sokkal erélyesebb magatartással fognak kitartani, mint eddig, mindamellott kérdés még, hogy a türelem elegendő lesz-e arra, hogy a válság kérdését megoldja?

Van ugyanis a kormánypártnak néhány kiváló tagja, akik azt hiszik, hogy minden türelem mellett nem marad elég idő a véderő javaslatok elintézésére, miután ószre újabb véderőjavaslatokat kell benyújtani. Az ellenzéki vezetők nyilatkozatai szerint azonban az első véderőjavaslat fölötti vita csak huszvétkor érhet véget. Minthogy azután a zárószavak következnek, végül majd 70 határozati javaslat lesz együtt a Ház asztalán az első szavazás a legjobb esetben júniusban történhetik meg és csak ekkor következnek a részletes tárgyalás.

Az a kombináció, hogy a Széll-kabinet helyet adna egy Apponyi vagy Andrássy kabinetnek, miáltal az ellenzék megpuhulna, teljesen hibás. Azok, akik ilyen és hasonló híreket terjesztenek itt és a külföldön, nem ismerik a viszonyokat. Négy évvel ezelőtt Bánffy személye ellen folyt az obstrukció s az ellenzék kijelentette akkor, hogy akárki másnak megadja a kívánt dolgokat, de Bánffy mégse akart

menni. Széllnél másként áll a dolog. Széll kijelentette bizalmasan az ellenzék vezetőinek, hogy *kész minden pillanatban visszalépni*, ha másnak megadják azt, ami ellen harcolnak, az ellenzék vezérei azonban kijelentették, hogy a támadások nem Széll, hanem a javaslatok ellen irányulnak és hogy semmiféle új miniszterelnök kezebe fogadtatásra nem találja.

Az a föltevés, hogy Széll ellen titokban „klerikális kezek” dolgoznak, valamint hogy a legfrissebb tüntetéseket is a klerikálisok csinálták, ez alkalommal hamis. Ha a klerikális néppárt szeretné is megbuktatni a szabadelvű kormányrendszert, a mostani utcai tüntetéseknél nem működött közre, ellenkezőleg néhány utcai tüntetésnek antiklerikális ize volt.

Sokat beszélnek a *képviselőház feloszlatásáról* is. Ez azonban ma már nem lehetséges. Még március 10-én a májusig terjedő indemnitás alapján lehetséges lett volna az új választásokat megejteni, de most újabb, legalább két hónapos indemnitást kellene szereznie a kormánynak, hogy az új választást alkotmányszerűleg meg lehessen tartani.

A kormány a jövő hónap közepén újabb négy hónapos indemnitást akar kérni, de a függetlenségi párt csak egy hónapos provizoriumot akar engedélyezni, hogy ily módon lehetlenné tegye az új választásokat és a kabinet sorsát gyszólván kezében tartsa.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Délután: A neántsvirág, operette. Schwarz Eva vendégfelléptével. Este: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: Loute, bohózat. (Páros bérlet.)

Péntek: Faust, opera. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Kikapós férjek, bohózat. (Páros bérlet.)

Zilahyné a Bob hercegen.

— Március 24. —

Van egy régi latin közmondás, mely így hangzik: *Si duo faciunt idem, non est idem*. Ha ketten csinálnak ugyanazt, az nem ugyanaz! Ennek a közmondásnak igazsága kitűnt a Bob herceg mai előadásán. Annie szerepét ez előtt Karácsonyi Mariska énekelte, ma pedig Zilahyné. Ez az összehasonlítás azonban nem akar az előbbi Annie rovására történni, mert hisz Annie sehogysen egyezett meg Karácsonyi Mariska egyéniségével, szerepkörével és népszínművekben annyiszor dicséretesen megnyilatkozó tehetségével. Elhibázott dolog volt kezdetől fogva ezt a szerepet reá kiosztani, különösen akkor, amikor Zilahynéja van a társulatnak, akinek énekművészete, pompás játéka és magas értelmisége az Annie féle szerepet is olyan anyira tudja előtérbe állítani, mint bármely nagy opera primadonna-pártját...

A mai előadás tehát valóságos premier-számba megyen, melynek meg volt a maga különlegessége, a maga meglepetésszerű újdonsága

Róza Lili nem veheti rossz néven, hogy az ő címszerepe elé állítjuk ma Anniét, ezt a bájos leánykát, ki megértette velünk azt a költői álmod, hogy Anglia trónörökösé szemet vetett reá és a nép alsó rétegéből magához emeli a trónra, az utca porában elveszett villogó tűzű gyémántot, befoglalja Anglia dicső koronájába.

Zilahyné megjelenése, jellegzetes játéka, szerelemtől izzó érzése, mely szavában és énekében rezgett, egy magasabb sférába emelte ez operettet, és ma minden provinciális tulbecslés nélkül bátran lehetett kockáztatni azt a bírálatot, hogy a Népszínház nívója nem volt ma magasabb az aradi színház nívójánál. A taps,

a számtalan kihívás azt mutatta, hogy a közönség megérezte ezt az előkelő színvonalat és ez igaz gyönyörűséget szerzett neki.

Polgár két babérágból fonott koszorút kapott, melynek azt a jelentőségét adhatjuk, hogy az egyik ág az ő művészetét akarta honorálni, a másik ág pedig azért illeti őt, mert az ő inom érzéke diktálta Annie nek Zilahynéra való kiosztását.

Uj volt még Répássy Gusztí, mint herceg, aki szintén erősen előtérbe került jellegzetes alakításával.

Ugyes volt még Orbán karmester azon ötlete, hogy a harmadik felvonás finaléjába a gyönyörű szerenádöt illesztette be, melynek édes hangjai sokkal erősebb benyomást gyakorolnak, mint a gárda induló hideg akkordjai.

Carolus.

* **Opera est.** Az idei szezon egyik kimagaslóbb opera-előadása kerül legközelebb ismét színre. A Faust operát az idén csak a páros bérlekapták, a páratlanok nem élvezhették Zilahy S. Vilma asszony hatalmas Margarettáját, kinek ugy megjelenése, mint elragadó ének művészete ez alkalommal leginkább érvényesül. Zilahyné Margarettája az utolsó részletekig a legnagyobb művészettel van kidolgozva, úgy, hogy büszke lehetne reá az ország első műintézte is. Az opera többi szereplői Bejezi György, B. Répási Gusztí, Polgár Sándor, B. Szabó Jozsef.

* **A kikapós férjek.** Radó Károly dr. 3 felvonásos bohózata már e hét szombatján kerül előadásra. A bohózatot néhány évvel ezelőtt a fővárosban kiváló sikerrel adták, úgy, hogy két hétig egymá-után napról-napra a műsoron volt, a mi a bohózatoknál fényes eredmény. A társulat tagjai nagy ambícióval készülnek a darabra. Hálás szerephez jutottak Csiky László, Sarkadi és Marházi, kik a kikapós férjeket személyesítik, továbbá Gazdy Aranka, Gödz Aranka és Pajor Ágnes, kik a becsapott feleségeket játsszák. A humort minden egyes alak csillogtatja, és hatalmasan fejleszti Polgár Sándor, B. Szabó és Füredi, kik mint a vidéki dalárdisták tipikus alakjai, minden szavukkal, minden mozdulatukkal megnevettetik a közönséget.

Az aradi sport-telep.

(Az atletikai klub új helyiségei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Az ótmetű és ujliget között elterülő sport-telepen, mely az Aradi Atletikai Klub ideiglenes tulajdonát képezi, serény munkában vannak elfoglalva az ácsok néhány nap óta.

A klub sporttelepére tervezett tribünt és öltözőket építik fel s ezzei a munkával, a mint az építők tervezik, április hónapra, a mikor a szabadban kezdetét veszi a sport, el is készülnek.

Rendkívül szerencsésen oldotta meg a klub a tribün és az öltözők kérdését. Sok költség-gel járt volna egy tribünt és külön egy öltözőt építeni. Ugy oldották tehát most meg a kérdést, hogy egybe építik az öltözőt a tribünnel, még pedig olyan formán, hogy a tribün alatt lesz az öltöző, és egy nyári vendéglő, a hol italokat fognak kimérni a testgyakorlásban kifáradt atlétáknak. A tribünön mintegy 600 ember számára lesz elegendő hely.

De egyébként is kellemes szórakozó hely lesz a sport-telep, kiválóan alkalmas kirándulásokra is. A vendéglő előtt egy tekepályát állít fel a klub, a tekepálya mellett pedig négy teljesen modernül felszerelt tennisz pályát. A tribün-pavillon előtt, annak szélességében, kényelmes páholyok lesznek.

Egyidejűleg evvel az érdekes sportesemény-

nyel a klub városi helyiségei is átalakuláson mennek keresztül. A klub kaszinója, mely eddig a minoriták épületében volt, május elsején átköltözik az Andrassy-terre, a Söpkéz-házba, azokba a nagy és tágas helyiségekbe, a hol legutóbb a Lengyel testvérek butorraktára, előbb pedig az Aradi Kaszinó-egylet helyiségei voltak. Természetes, hogy ezek a helyiségek most teljes restauráción mennek keresztül. Ujfalakat emelnek, régieket lebontanak és az egészet újra kiépítik. A legpraktikusabb lesz a nagy vívó és táncterem, a mely husz méter hosszú és tíz méter széles.

Az elnökség most rendelte meg az új butorzatot, melylyel felszerelik a játék szobát, az olvasószobát, a férfi és női öltözőket. A játékszoba közepére egy billiárd jön, míg oldalt a ping-pong asztal kínálkozik szórakozással.

A kaszinó helyiségeket télen gázzal, nyáron villanyval világítják.

Május hó első napjaiban egy kedélyes férfi-estély keretében fogják felavatni az új helyiségeket.

Angol tudós az aradiakhoz.

(W. H. Shrubsole levele.)

Arad, március 24.

Emlékezetes még az aradi közönség előtt az az angol társaság, mely két évvel ezelőtt, Magyarországot bejárva, városunknak is vendége volt egy fél napon át. Tudományokkal foglalkozó férfiakból és nőkből állott ez a társaság, melynek egyik kiváló tagja volt W. H. Shrubsole, a hírneves tudós.

Az angolok ittlétük alatt megnyerték a mi rokonszenvünket ama szeretet révén, melylyel nemzetünk iránt el voltak telve, s amely arra készítette őket, hogy mindennemű körülményekről alapos tájékozódást szerezzenek.

Hogy a két esztendő nem homályosította el a magyarországi emlékeket, ékesen bizonyítja az a levél, melyet W. H. Shrubsole irt a napokban egy aradi urileánynak. Az érdekes levél Csutak Valéria kisasszonyhoz érkezett, ki a tudással az aradi ut óta állandó levelezést folytat. Mikor az angolok itt időztek, több angolul beszélő előkelő ur és hölgy csatlakozott hozzájuk, hogy Aradon létük idejét kellemesebbé tegyék. Ezek között volt Csutak Valéria kisasszony is, ki a tudós rokonszenvét megnyerte, úgy hogy a fél napi ismeretséget levél útján folytatják.

A tudós legutolsó levele tartalmazza a fentebb említett érdekességet, mely méltán rászólgál arra, hogy a nyilvánosság elé kerüljön. A levél magyar fordításban a következő:

Bzonyára érdekelni fogja miképen vélekednek külföldön az önök szép országáról és szeretetreméltó lakosságáról. Nos hát elmondom:

Mult vasárnap Newarkban mintegy 500 főnyi hallgatóságnak tartottam szabad előadást, amikor néhány hatásos, epizódot mondtam el a magyarok történetéből, az nap este pedig egy másik gyűlekezésre „a vallási gondolatokról Magyarországon” beszéltem.

Tegnap este ismét nagy hallgatóság előtt egy laterna magikás felolvasást tartottam „Magyarországról és a magyarokról.”

Midőn „a vértanúk emléke Aradon” a vásznon megjelent, elmondtam a vele járó szomorú történetet s ezután a Himnusz zenéjét s szövegét mutattam be.

Először szólóban énekelte el egy ur, de csaknamar azután felállt az egész társaság és mindnyájan karban énekeltek egész elragadtatással és a legnagyobb lelkesedéssel.

Meghatottan köszöntem meg ez ovációt

a magyarok nevében egy kijelentéssel, hogy ezt valami úton magyar testvéreim tudomására is fogom juttatni.

Lesz szives tehát ezt országukban közzétenni?

A fölolvadás végén még a következő határozat is hozott:

A gyülekezet, mely Shrubsole W. M. urtól Magyarország nagy előrehaladását hallotta, ezennel teljes rokonszenvét fejezi ki a magyar nép iránt s szívélyes, barátságos üdvözlését küldi. A gyülekezet még hön öhajítja, hogy ez a nemzet haladása folyton növekedjék s ezáltal hozzájáruljon a világ békéjéhez és boldogságához.

E határozat a gyülekezet által egyhangúlag és lelkes éljenzéssel fogadtatott el.

Masonló jelenet játszódott ma le Grant-hamben is, hol egy parlamenti tag elnökölt s hol szinte általános volt az érdeklődés a magyarok iránt.

Üdv neked tehát szép Magyarország s kegyednek is.

Igaz barátja:
Shrubsole W. H.

HIREK.

Főoszlo aradi egyesület.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 24.

Aradnak egy fiatal, fontos célokra hivatott egyesülete szünteti meg az önálló működést, beolvadván egy rokonszerű testületbe: az aradi és aradmegyei kis- és középkereskedők társulata.

Az egyesület 1892-ben alakult, s tervbe vette az aradi, továbbá aradmegyei kis- és középkereskedők érdekeinek előmozdítását, istápolását. Ez érdekek védelmében több fontos mozgalmat indított, s egy alkalommal deputációban is volt a kereskedelmi és pénzügyminiszternél. Azonban legutóbb az érdeklődés az egyesület működése iránt mindinkább lanyhult, s a tagok száma is megfogyott.

Erre való tekintettel Weisz Sándor, a társulat elnöke ma este nyolc órára értekezletre hívta a társulat választmányát, hogy a társulat további sorsa fölött határozzanak. A gyűlés rövid tanácskozás után kimondta, hogy a kis- és középkereskedők társulata beolvad az aradi kereskedelmi testületbe, mint annak szakcsoportja. A szakcsoport elnöke Weisz Dávid lesz, a ki egyben a testület választmányában is képviseli a kis- és középkereskedőket.

A társulat vagyonát, mintegy 300 koronát ugyszintén a könyvtárt a kereskedelmi testületnek adják át.

A megszűnés, illetve a beolvadás dolgába véglegesen a társulatnak áprilisban összehívandó közgyűlése határoz, s ez a határozat természetesen még az aradi kereskedelmi testület hozzájárulására vár.

A ma esti választmányi ülés jegyzőkönyvének hitelesítésével az elnök ifj. Weisz Mór, Altman Ede és Keresztury Dezső választmányi tagokat bizta meg.

— Gyümölcsoltó Boldogasszony. A tavasz első ünnepe köszönt reánk holnap. A világ még csak sejtés. A tavaszt inkább csak hiszszük, mint tudjuk, s reménykedéssel várjuk annak beteljesülését. Ez a reménység kifejezésre jut az ünnepen, mikor a templomban megszentelik a barkát, hogy a gyümölcs a szentség ereje által kikerülje a veszedelmeket, s megmaradván, beváltsa a reménységeket, melyeket a rejtelmes tavasz ígér. A róm. kath. egyháznak szép napja ez, melynek alkalmából ünnepi misét tartanak a templomban.

— A motoros vasút. A kezdet nehézségével küzdő arad-mezőhegyesi motoros kocsik forgalma néhány napon át szünetelt. A menetrendben megállapított forgalmat gőzmozdonyu vonat, a város területén belül pedig a lóvasút bonyolította le. Ma azután újból megjelentek a városban a motoros kocsik, melyek — úgy reménylik — akadálytalanul fognak ezután közlekedni.

— A Hadik-huszárokat elviszik? Az aradi katonai körökben az a hír van elterjedve, hogy az Aradon állomásozó cs. és kir. 3-ik számú Hadik-huszárezredet Aradról elviszik s Bécsbe helyezik át. Hír szerint a Hadik-huszárok helyébe a győnyösi 4-ik számú közös huszárok jönnének Aradra.

— A szász király Bécsben. György szász király, mint sürgönyzik, e hó 25 én Bécsbe érkezik, hol három napig időzik.

— Uj pápai kamarások. A pápa a csarádi megyés püspök előterjesztésére, Krampf János dr. főesperes, eleki plébános Schweizer Alajos dr. szentszéki ülnök, újbessenyői plébánost pápai kamarásokká nevezte ki. Mindkét kitüntetés az egyházmegyében őszinte örömet keltett.

— Széll Kálmán és Maria Magdolna. Pozsonyból táviratozzák: A szinügyi bizottság mai viharos ülésén érdekes leleplezések történtek a „Mária Magdolna“ című Heyse-féle dráma betiltásáról. A bizottsági tagok Kumlik alpolgármester eljárását illetéktelen beavatkozásnak nevezték. Kumlik alpolgármester beismerte, hogy Blarel szinigazgatónál közbenjárt, hogy a „Mária Magdolna“-t vegye le a műsorról és kijelentette, hogy ebben az ügyben távirati utasításokat is kapott Széll Kálmán miniszterelnöktől. A miniszterelnök, mint belügyminiszter táviratozott, hogy Gaibl kanonoktól, a pozsonyi klerikális lap szerkesztőjétől értesítést kapott, mely szerint Pozsony katolikus lakossága rendkívüli felindulásban van, mert a városi színházban egy keresztény-ellenes darabot adnak „bizonyos“ Heyse-től. A miniszterelnök felszólította az alpolgármestert, hogy kövessen el mindent a darab előadásának megakadályozása érdekében, ha kell karhatalommal is. Ezen kijelentések dacára a bizottság rosszalta az alpolgármester eljárását.

— Spaun br. nyugalomban. Bécsből táviratozzák, hogy katonai körökben elterjedt hírek szerint Spaun br. tengernagy rövid idő múlva nyugalomba vonul.

— Szociálisták Kaas és Bartha ellen. Kaas Ivor br. és Bartha Miklós a képviselőház mai ülésén keményen kikeltek a szociálisták ellen. Gazembereknek, cilinderes proletároknak nevezték a fővárosi szociálisták vezéreit s élesen megrótták Széll Kálmán miniszterelnököt is, hogy ezeket az „urakat“ nem átalotta meghívni a gyermekvédelmi anketre. Mint egy táviratunk jelenti, a budapesti szociálisták késő este plakátokat ragasztottak ki, a melyeken rágalmazásnak mondják Kaas Ivor br. és Bartha Miklós állítását. Vasárnap a szociálisták népgyűlést tartanak s arra a néppárti képviselőit is meghívják, hogy hazug állításaikat bebizonyítsák. Bokányi Dezső, a szociálisták egyik vezére, kijelenti, hogy ha a néppártiak be nem bizonyítják mindazt, a mit róla mondtak, elégtételt vesz, Kaas Ivor bárót pedig megkorbácsolja, ha vissza nem vonja rágalmazó kijelentését. Szóval új hecc készül; lesz min mulatnia a fővárosnak.

— A fegyverkező Románia. A balkáni háborús hírekkel nem nehéz kapcsolatba hozni azt a sürgényt, mely Steyrből érkezett. A ro-

mán kormány a steyri fegyvergyárban hatvan-egyezer Manlicher fegyvert rendelt.

— Az Aradi Kossuth asztaltársaság a következő átiratot intézte hozzánk a mai napon:

Az Aradi Közlöny Tekintetes Szerkesztőségének Aradon. Megdicsőült védnökünk, Kossuth Lajos halálának kilencedik évfordulóján megtartott közgyűlésünk áthatva és méltányolva ama rendkívüli nagy szolgálattal és buzgó támogatással, melyben b. lapja igénytelen testületünk munkásságát minden alkalommal, de különösen a Kossuth Lajosnak emelendő szobor ügye körüli tevékenységét részesei, lelkesedéssel iktatta hálás elismerését jegyzőkönyvbe, egyben utasítottunk, hogy azt ily úton b. tudomásunkra hozzuk, a melynek most igaz örömmel teszünk eleget. Arad, 1908. március 23-án. hazafias tisztelettel Nagy Kálmán, elnök. Schwarcz Zsiga titkár.

— A katonai javaslatok ellen. Szarvas város polgársága vasárnap délután népes gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek a fővárosba, hogy kérvény útján tiltakozzék a katonai javaslatok ellen. A száztagú küldöttség Haviér Gyula vezetése alatt csütörtökön reggel érkezik Budapestre és Veres József, Orosháza országos képviselője fogja a képviselőház elnöke elé vezetni.

— Lujza hercegnőről. Genfben érkezett, állítólag hiteles távirat szerint kétségtelen, hogy Lujza hercegnő a királyi manifestum elolvasása után mérget vett be. Az orvosok rögtön ellenmérget alkalmaztak s így sikerült a szerencsétlen hercegnő életét megmenteni.

— Az új fővámgazgató. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Lehrer Péter osztálytanácsosi címmel és jeleggel felruházott pénzügyi tanácsost és fővámgazgató-helyettest osztálytanácsossá és fővámgazgatóvá nevezte ki.

— Halálozások. Landsberg Manó, volt aradi tekintélyes kereskedő Szabadkán, a hová néhány év előtt költözött, 67 éves korában meghalt. Lányi Mór szabadkai bankigazgató az Aradmegyei Takarékpénztár volt tisztviselője édesatyját gyászolja zenne.

Melzer kataszteri felügyelő, ki hosszabb ideig Aradon is működött, mint értesülünk, ma Budapesten meghalt.

Ózv. Pellisek Jánosné szül. Császár Erzsébet élete 63-ik évében Aradon elhunyt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a Választóutca 32. számú házból.

— Rudnay nyilatkozik. A képviselőház mai ülésén — mint ez lapunk más helyén olvasható — Kaas Ivor br. azt állította, hogy Rudnay főkapitány fizetett kémeket, rendőrügynököket tart s nemrégiben egy hírlapíró akart ily minőségben bejuttatni egyik fővárosi laphoz. Kaasnak e kijelentésére a budapesti főkapitány nyilatkozatot tesz közzé, a melyben azt mondja, hogy Kaas Ivor állítása valótlan ráfogás. A rendőrségnél politikai kémizolgálat sohasem volt s arra nincs is fedezet a költségvetésben.

— Pikáns színész-akták. A „Színészek Lapja“, mely az országos színészegyesület hivatalos újságja, legújabb számában valóságos pikáns akták gyűjteménye. Mindez akták pedig a lap hivatalos részében hevernek. Mindjárt a lap elején a következő felhívás olvasható: Billekey Irén nyilatkozik, hogy Somogyi társulatához miért nem tért vissza szabadideje után, mikor már egészsége is helyre volt állítva. Azután egy érdekes fegyelmi ítéletet közöl a lap. Földesi Sándor szintársulatánál egy színnépróba alkalmával összekülönböztek Heczey Ilona kisasszony és Halász Zoltán. A kisasszony azonban jött s az ügyelő rendre utasította. Ebből kölcsönös gorombáskodás támadt. Az ügyelő egy nagy gorombaságára Heczey kisasszony pofonította az udvariatlan ügyelő urat, a ki aztán válaszképpen szintén megpofozta Heczey kisasszonyt. A fegyelmi tanács a kisasszonyt mondta ki nagyobb bünsnek s érzékeny pénzbüntetésre ítélte. Ugyancsak e lapban olvas-

ható a Szalkay ügynek, a miskolci háremszínház botrányos ügyének tárgyalási jegyzőkönyve s még egy pár, bár jelentéktelenebb, de elég pikáns kis ügy.

— Az aradi férfiestélyek. Az elmúlt hetekben Aradon köztudomás szerint két előkelő társulat rendezett férfiestélyeket: a *Lloyd-társulat*, majd a *mérnök-egylet*. Ez utóbbi klubbnak az estélye megragadta egyik fővárosi lap, a *M. Szó* figyelmét, mely a következő, sok igazságot tartalmazó kommentárt fűzi ahhoz:

Magyar városokban itt ott szokássá vált, hogy művelt társadalmi körök ugynevezett férfiestélyeket rendeznek. Így legutóbb Aradon is volt egy ily hagyományos estély, melyről azt olvassuk, hogy benne „a kaviár bősége s az éppen nem újságba való szellemi termékek tömege” gyönyörködtette a férfiakat. Szerkesztetteik egy „Dugóhúzó” c. alkalmi lapot is. Volt azonkívül pikáns versszavalás, majd előadás konstantinápolyi élményekről, különösen a nők körül. Mindez oly hangon és módon, hogy csak férfiak hallgathatták. Nos hát, megmondjuk véleményünket az ily férfi-estélyekről, megmondjuk anélkül, hogy akár az aradi, akár más városbeli hasonló összejövetel szereplőit bántani akarnók. Hisz ők nem tehetnek arról, hogy az izlés minálunk fokozatosan hanyatlott. Még husz év előtt, midőn Budapesten egy pikáns lap megindult, az egész sajtó megbotránkozott, s az ügyesség is közbelépett. Pedig amit e lap akkor közölt, csupa szemérmény volt némely mai lap „kaviár” jához képest. Azóta egész sereg pikáns lap alakult, más komoly lapok nem is ritkán közölnek érzékies irányú elbeszéléseket, s színházakban meztelenül kérkedik az izléstelenség és ledérség. Az irodalomba behatolt a franciás fajtalanosság s át meg áthatta társadalmunkat. Minden szabad és semmi sem rut. Nem csodálkozhatunk tehát azon, ha az érzékies és fajtalan irodalmi irányok megrontották a közönség izlését és immár itt is, ott is oly estélyeket rendeznek a művelt osztályokhoz tartozó férfiak, ahová nők nem mehetnek. Az ily estélyeken különben magok a férfiak sem érzik magukat jól s csak a romlott közszellem hatása alatt maradnak ott és — unatkoznak. Ezt dicsegetőkre mondjuk. Így a legutóbbi aradi estélyen is azt mondta egy mérnök tréfás felolvasásában: Óva intem kártársaimat, ne olták bele gyermekeikbe az ily estélyek rendezésére való hajlandóságot. Legyen is így, de ne csak gyermekeinket óvjuk az ilyesmitől, hanem önmagunkat is. A mit izléses férfi és izléses nő egyaránt végig nem hallgathat: az nem előadás, nem irodalmi mű, azt művelt férfi kerüli.

— Az aradi árvaház választmánya ma délután ülést tartott, melyen főképen folyó ügyek kerültek tárgyalásra. Tudomásul vették, hogy a városi tanács nem mutat hajlandóságot arra nézve, hogy az árvaházzal szemben lévő Kiss Ernő utcai telek az intézet részére megvásároltassék kertészeti települ. Az árvaház vezetőségét kiegészítették *Gönczi* tanítónő megválasztásával s választottak egy új ovónőt is.

Az ülésen *Urbán* Ivánné elnöklete alatt jelen voltak: *Abrai* Lajosné, özv. *Hudetz* Ferencné, *Keresztes* Gyuláné, *Institoris* Kálmán, *Bing* Vilmos, *Csák* Czirják dr., *Kohn* S. N., *Posgay* Lajos dr., *Robisek* Agoston dr., *Simay* István és *Balázs* Ferenc árvaházi igazgató.

— A *facseti* választás utóhangjai. A *facseti* kerületben, úgy látszik, elcsillapodtak már az izgalmak, s míg *Nemess* Zsigmond drt. és pártját az ellenzék obstruálja, azalatt a kerületben a választási harc kellemetlenségeit és félreértéseit reperálgatják. A választás napján azt irtuk a kerület közlönyéről: a „*Facseti* Ujságról”, hogy a tizenkettedik órában elpártolt *Nemess* Zsigmondtól, s az ellenjelölt szolgálatába állott. Most *Rónay* József, a lap szerkesztő tulajdonosa arról értesít bennünket, hogy ő *Nemess* Zsigmondot nem hagyta cserben, mindvégig kitartott mellette, s bár betegségi okokból egy időre a fővárosba utazott, a választás napjaira visszajött *Facsetre*, és a legelső volt az urna előtt, aki *Nemess* Zsigmondra adta szavazatát. E helyreigazításnak a politikai és történelmi hűség kedvéért készséggel helyt adtunk.

— *Meggyilkolt főpap*. Rómából szenzációs gyilkosság hírére hozza a táviró. *Giacobini* papneveldei igazgatót nyílt atcán megtámadta szolgálója s eles kést döfött a mellébe. A főpap összeesett s rövid szenvedés után meghalt. A gyilkost elfogták. Azt vallotta, azért ölte meg a főpapot, mert elbocsátotta a szolgálatból.

— *Toszkánai Lujza első ideálja*. New Yorkból táviratozzák, hogy a volt szász udvari fogorvos, *O'Byron*, kinek nevét többször emlegették a lapok a *Lujza* hercegnő ügyével kapcsolatban, feleségével és fiával a „*Poltoria*” gőzösnön New-Yorkba érkezett. Ujságírókkal folytatott beszélgetés közben tagadta, hogy őt Szászországból kiutasították és felmutatott egy *Cole* drezdai amerikai konzul által kiállított hivatalos nyilatkozatot, a melyben ez is olvasható: „*Mister O'Byron* egy rágalom és a királyságban uralkodó önkény áldozata és azt hiszem, hogy meg fogja nyerni minden amerikai rokonszenvét, ha megtudják, hogy mi történt vele az utóbbi időkben.” *O'Byron* kijelentette, hogy a hercegnő páciense és feleségének személyes barátja volt. Minden más hazugság, *O'Byron* asszony is megerősítette ezt a kijelentést, miközben hozzátette: „Azt hiszem, hogy a hercegnő szerelmes a férjembe.”

— *Nyomorgó falu*. Az *Arad*- és *Biharmegye*k határán fekvő *Beél* községből jelentik, hogy ott a szegény román lakosság a szó szoros értelmében éhínséggel küzd. E vidék hazánk legterméketlenebb vidékéhez tartozik. Kevés földjük van, s az sem terem semmit, mert kavicsos. A tél folyamán soha meg nem telt kamrájuk teljesen kiürült s most puliszka sem kerül mindennap az asztalukra. Nemcsak az embereknek nincs enni, de a jószágok is éhen vesznek el. Némely helyen még a kecskék is, mely állatok különben a legsilányabb táplálékkal is beérik, éhen dögienek. A házakról leszedték a poshadt szalmát s azt adták a marháiknak. A házaikat páfránnyal, meg száraz ágakkal fedték be. A gyermekek a legnagyobb hidegben teljesen ruha nélkül voltak, mert nem telt a legszükségesebb ruhára sem. Sok helyen az éhségtől elgyöngült öregek és gyermekek az ágyon fetrengenek tehetetlenül s esdekelve várják, hogy mikor hoznak egy darabka málét, vagy kukorica kenyereket. Nem is hasonlítanak azok a szerencsétlen teremtések már emberekhez. Arcukon a bőr egész a csontjukhoz száradt; a kegyetlen éhség elemésztette husukat. Egyetlen kereseti forrása volt ennek a vidéknek a *Beélben* elhelyezett üveghuta, melyet néhány éve beszüntettek s amely nagyon sok embernek adott keresetet. A nagyváradi latin szertartású püspökség legelőt adott a lakosságának. Most a legelőket befásítják s így az ottani nép meg lett fosztva a marhatartástól, miből mégis kerithetett egy kis élelmet.

— *Zsidóvá lett szerelemből*. A szerelem nagy hittérítő. A legtöbb vallás-változás oka a szerelem, vagy legalább is a házasság. A legtöbb esetben az áttérés a zsidó vallásról a katolikusra történik, megfordítva csak igen ritkán. Ez a ritka eset történt a napokban *Debrecenben*. Egy fiatal iparos szerelemből elhagyta a katolikus vallást és menyasszonya kedvéért áttért a zsidó hitre. *Kiss* István Pál bádogos már régebben beleszeretett *Gráf* Karolinába. A leány szüleinek, akik Mózes hitét követik, nem volt semmi kifogásuk a fiatal ember ellen, csak az, hogy katolikus vallású. A szerelmes embert azonban nem ejtette kétségbe leendő szüleinek kívánsága s a napokban annak rendje módja szerint áttért a zsidó vallásra, amelyben az *Abrahám* nevet kapta. *Szombaton* hirdették ki a jegyespárt harmadszor.

— *Dunába esett jogász*. Budapestről táviratozza tudósítónk: *Klein* Sámuel joghallgató az este az é budai rakparton hazafelé igyeke-

zett. A nagy sötétségben megbotlott és a *Dunába* esett. Még élve kimentették és a *Rókus-kórházba* szállították.

— *Uj tüzoltó főparancsnok*. Az *arad-gáji* önkéntes tüzoltókar vasárnap d. u. 3 órakor tartotta tisztújító közgyűlését, melyen *Bubert* Ferenc főmolnárt, a testület eddigi titkárát választották meg egyhangulag, lelkes éljenzés között tüzoltó főparancsnokká.

— *Vasuti baleset*. *Szászrégenből* sürgönyzik: A *Marosvásárhelyről* kiinduló egyik vegyes vonat *Sáromberken* kisiklott és több kocsija felborult. A felfordult kocsik között személyszállító is volt, melyben azonban nem utazott senki sem. Személyben egyáltalában kár nem esett.

— *Föllázadt toloncok*. *Zajos* jeleneteket rögzített ma nyolc tolonc a budapesti főkapitányság épületében. A toloncházból szállították át őket, hogy a nyilvántartásba bevehessék a nevüket. A nyolc közül egy: *Kohn* Ignác cukrász, a ki a fővárosból ki van tiltva, a főkapitányság épületében észrevétlenül megszökött a toloncok közül és egy félreeső helyen rejtőzött el. Amikor azt hitte, hogy minden csendes, előbújt rejtekhelyéről, azonban vesztére, mert éppen szembe taltata magát *Kiss* Árpáddal, a nyilvántartás főnökével, aki felismerte a rovott mutui embert és visszavitette a toloncok közé. *Kohn* Ignác, amikor látta, hogy tolonctársai között van, bátorságot ka ott és izgatni kezdte a társait:

— *Ussük le!*

Erre a társai is zajongani kezdtek és fenyegetően támadtak a nyilvántartás vezetőjére, akiknek a helyzete veszedelmessé vált. Azonban nem vesztette el a lélekjelenlétét, a legjobban lázongó *Kohnt* lefogta és átadta a rendőrnek, azután levitette az őrszobára. A többit pedig megfenyegette:

— *Aki tovább is lármázik, szintén lemegy az őrszobára!*

Ez hatott és a lázongókat sikerült megfékezni.

— *Kirabolt adóhivatal*. A *facseti* kir. adóhivatalt a péntekről szombatra menő éjjel kirabolták. A betörők az ablakon keresztül k emelték a súlyos *Wertheim* kaszát és kocsin elszállították. Hír szerint a kincstár kára jelentékeny. A csendőrség erélyesen nyomoz.

— *A monte karlói sakkturna díjazásai*. A múlt héten véget ért monte-karlói sakkverseny első 4500 frankos díját, mint annak idején megírtuk, a *nürnbergi Tarrasch* dr. nyerte meg *Marócy* Géza ellen, a ki a második díjat, 2500 frankot kapta. Több díj nem volt és így a tornán résztvevő mesterek az elért eredmények szerint díjaztattak. *Pillsbury* 1184 frankot kapott 18¹/₂, nyert játszmaért, *Schlechter* 1020 fr. 17, *Teichmann* 924 fr. 16¹/₂, *Marco* 806 fr. 15¹/₂, *Wolf* 672 fr. 14, *Mieses* 572 fr. 13, *Marshall* 480 fr. 12, *Mason* 378 fr. 10¹/₂, *Taubenhaus* 378 fr. 10¹/₂, *Albin* 256 fr. 8 és *Reggio* 120 fr. 7¹/₂, nyert játszmaért. Csak a *derék Moreau*, a minden partner által kétszer megvert ezredes nem kapott semmit.

— *Az anya és leánya*. Megrendítő kettős öngyilkosság történt *Berlinben*. *Henriky* Paulina urnő, egy gazdag kereskedő özvegye, a feletti bánatában, hogy leánya *Magdolna* öngyilkossá lett, önkézével vetett véget életének. *Henriky* Paulina tizenöt évvel ezelőtt özvegy asszony lett. Akkor egy gyermeke maradt, a két éves *Magda*. Özvegyisége ideje alatt anya és leánya soha el nem váltak és most is, a mikor a leány menyasszonya lett egy előkelő katonatisztnek, nem akartak egymástól megválni. A vőlegénynek azonban nem tetszett az, hogy anyósa is vele együtt maradjon. Megis mondta ezt menyass. onyának.

— *Nem akarom, hogy szüleink bármelyike is velünk együtt legyen*. Ez nem jó vért szül. Jobb, ha egészen magunk maradunk; nekem e téren tapasztalataim vannak!

Az anyát és leányát ez annyira elkésmitette, hogy az eljegyzést felakarták bontani. De a vőlegény megelőzte őket és visszaküldte

a leánynak a jeggyűrűt. E felett való elkésredésében lett a szegény leány öngyilkossá. Az eljegyzés felbontása napján kiment a Spree partjára és a vízbe ugrott. A mint az anya ezt megtudta, leányának a Spreéből kifogott holtteste mellett forgópisztolyal föbe lötte magát és meghalt. Mindkettő holttestét ma fogják temetni óriási részvét mellett, mert Henrikyéket sokan ösmerték Berlinben. Henrikyné előbb végrendeletet tett és minden vagyonát, 500,000 márkát, jótékonycélokra hagyta, mert rokonai nem voltak.

— **Uj szerb trónkövetelő.** Nemrég az a hír volt elterjedve, hogy Johanidi Effendi, elhalt konstantinápolyi építész unokája, Milán volt szerb király természetes fia volna. Milán Konstantinápolyban ismerkedett meg Effendi leányával, Artemiziával és viszonyt folytatott vele, amelyből egy gyermek született, akit Milán névre kereszteltek. Nemsokára Effendi leányát nőül vette Krisztics, pétervári szerb követ. De ezt a hírt megcáfolják. Azt mondják, hogy a tényállás ez: Milán akkor ismerkedett meg az építész leányával, mikor az már három gyermek anyja volt. Akkoriban szakított Milán Natáliával és viszonyt kezdett a kabinetiroda akkori főnökének, Kriszticsnek nejével és ezalatt született ennek egy negyedik gyermeke. Akkor senki sem csinált káoszt a dologból, csak később jutott észbe Artemizianak, hogy legifjabb fiát Milán fiának proklamálja, aminek viszont az lett a következménye, hogy férje elvált tőle. Így esett Artemizia két szék között a pad alá, ami azonban nem gátolta abban, hogy legifjabb fiát, kit Oberonnak és nem Milánnak hívnak, mint „szerb trónkövetelőt” emlegetse konstantinápolyi ismerősei előtt. Ez az igazság Artemizia asszonyról és fiáról.

— **Öngyilkosság a huszárkaszárnyában.** A nagyvárad Ferenc József huszárkaszárnyában tegnap délután, mikor a legénység az udvaron végezte a gyakorlatát a második század legénységi szobájában lövés dördült el. A napos altisztek berohantak a szobába, ahol az ágyon holtan találták Róth Izidor szakaszvezetőt. Mellette hevert forgópisztolya. Azonnal előhívták Jampoller ezredorvost, aki már nem segíthetett. Konstatálta, hogy a szerencsétlen katona meghalt. A halottat beszállították a csapatkórházba, ahonnan holnap délután két órakeretemetik el. — A vizsgálatot megindították, de ez ideig nem tudták kideríteni az öngyilkosság okát. Róth Izidor, aki dunavecsei illetőségű legény, semmi írást nem hagyott hátra. Szüleit az ezredparancsnokság táviratban értesítette az öngyilkosságról.

— **Meggyilkolt törökök.** Csapa községben, mint egy konstantinápolyi sürgöny jelenti, meggyilkolták Abdi török nemest és az anyját. A gyilkosságot bolgárok követték el.

— **Birák párbaja.** Szegedről kapjuk a hírt, hogy Alföldi Ede nagybecskereki királyi járásbíró és Szilágyi Lajos törvényszéki bíró a becskereki városi erdőben pisztolypárbajt vívtak. Sebesülés nem történt. A bírók párbajának érdekes előzményei ezek: Alföldi részt vett Budapesten a bírák fizetésrendezésének érdekében tartott értekezleten. Amikor bazaarért, költségeinek fedezésére gyűjtést indítottak. A gyűjtőívet egy törvényszéki szolga körözte és Szilágyi elítélőleg nyilatkozott e körülményről; mert — ugymond — a bírói tekintélyt alálassza, hogy egy szolga gyűjtsön egy bírónak. E kitért Alföldi sértőnek találta és provokálta a törvényszéki bíró.

— **Pofozkodás a tőzsdén.** A budapesti tőzsde előtt ma óriási botrány volt. Haber Kovács Mihály 36 éves tőzsdeügynököt Mozeac Gyula adonyi földbirtokos kétszer arculütötte. Haber Kovács nyomban megadta a csattanó választ s a két dulakodó embert egy arra haladó asszony váasztotta széjjel. Nagy csődület támadt, rendőr is jött s a két hevesvérű bűzlőn ellen rendhárítás miatt megindul az eljárás.

— **Jack, a hasfelmetsző — felfedezve?** Londonból írják, hogy az a sötét titok, mely Jacknak, a hírhedt hasfelmetszőnek alakját évek óta fedi, most úgy látszik fel van fedezve. A londoni rendőrség azt hiszi, hogy a néhány nappal ezelőtt méregkeverés miatt halálra ítélt *Chapmann-Klosowski* a régóta keresett gyilkossal azonos. Ki van derítve, hogy abban az időben, mikor az első ilyen gyalázatos gyilkosság történt, abban a házban lakott az elítélt méregkeverő, a hol a kéjgyilkosság történt. Előéletének más adatai is sorra engednek következtetni, hogy Klosowski a rejtélyes gyilkosságokkal összeköttetésbe hozható.

— **Harc a felkelőkkel.** San Domingóból táviratozzák, hogy a város egészen a felkelők kezében van. San domingói táviratok szerint ott még egyre folyik a harc. *Escheniguez*, a kormányzó segédje és *Pena*, a csapatok parancsnoka elesett. Azt hiszik, hogy a város előtt levő katonaság meg fogja támadni a városban lévő felkelőket. Port of Spainban komoly zavargások támadtak. A csőcselék felgyújtotta a kormány palotáját, a mely teljesen elpusztult. A rendőrségi barakkokban is esett kár. A város kormányzóját úgy hozták ki az égő kormányzóépülethől, hogy a rendőrség a tömeg közé lőtt és ezzel utat tört neki, úgy hogy katonai fedezettel átmehetett a lázadó tömegen. Ebben a harcban sok ember elesett és sokan megsebesültek. A tömeg még nagyon izgatott. A *Palace* angol cirkálóhajó egy fegyveres csapatot szállított parira.

— **A bur foglyok.** *Fokvárosból* táviratozzák: A kormányzó beleegyezett az összes politikai foglyok szabadonbocsátásába. Azonnal intézkedéseket tettek a foglyok hazaszállítására. A foglyoknak egy részét már kieresztették, e hét végéig pedig valamennyit elbocsátják. Az amnesztia az elfogott bennszülöttekre is kiterjed, a kik különféle lázadásokban résztvettek.

— **Lengyel nemzeti törekvések.** Oroszország a leigázott lengyel népet nemcsak erőszakos intézkedéseivel, hanem gazdasági úton is igyekszik teljesen magába olvasztani. Evégből saját gazdasági s részben ipari termékével előzönlí a lengyel piacokat, ugyanarra, hogy ezek a magas vámdíjszabás miatt az orosz befolyástól egyáltalán nem szabadulhatnak. Oroszország így erőszakosan akarja elfojtani a szunnyadó lengyel nemzeti öntudatot. De Oroszországnak zsarnok intézményei felnyitották a lengyel nép szemét s vezető emberei most a gazdasági védekezés módjain tanácskoznak. Mivel a lengyel piacokra bevitt gazdasági és ipari cikkeknek ötven százalékát Oroszország szolgáltatja, e beözönlés kiszorítására szervezni akarják az egész lengyel nemzetgazdaságot s evégből *Zsukovszkij* Vladiszláv lengyel nemzetgazda több társának közreműködésével már kidolgozta a tervezetet s most a legtekintélyesebb lengyel gazdák, kereskedők és iparosok tanácskoznak a tervezett újítás kivitelének módosításán. A lengyel népnél természetesen a legnagyobb rokonszenvvel találkozik e mozgalom s az anyagiak terén való helyreállításukban nemzeti önállóságuk leendő megvalósulását látják. Amde az orosz sajtó már is erélyesen tiltakozik ezen újítások ellen s szigorú intézkedéseket követel az orosz intéző köröktől, így, mivel Oroszország nem hajlandó lemondani legjobb piacáról, de meg a lengyel öntudat erősödésétől is fél, erőszakos intézkedéseivel bizonyára elfojtja még csirájában a hazafias mozgalmat.

— **Egy nagy hirdetés.** Lapunk utolsó oldalán egy nagy hirdetést talál az olvasó. Az örökké tevékeny és törekedő Porter céget vallja szerzőjéül. A tavaszi vásár alkalmából, igen jelentékeny árutömeget és mindenből számos újdonságokat halmozott fel a cég, hogy jelét adhassa folytonos haladásának. Imponálónak kell mondanunk a cikkeknek ama sokféleségét, melylyel Porter Vilmos Nagy-Áruházában, a Szabadság-terén, találkoznak. Meg vagyunk győződve arról, hogy a vásári közönség szívesen veszi igénybe az áruházat, mint biztos és elsőrangú bevásárlási forrást. A fénykép-kedvezmény tekintetében hivatkozunk az új készítésű eljárásra, melyet a Porter-cég a

képek jobb sikere érdekében létesített. Ugy mint eddig is, csupán 3 korona fizetendő a papirkeretért. Minden 10 koronás bevásárlás jogosít életnagyságu ingyen-képre.

— **Nyilvános közönet.** Nagyhalomgy községben március 10. közepén a nyomor enyhítésére, közadakozáson alapuló népkonyha létesítetvén, kötelességemnek tartom a kezdeményezésem és személyes vezetésem alatt állott intézmény működéséről a nemeslelkű adakozó közönségnek beszámolni. Az intézmény létesítéséhez és fenntartásához hozzájárultak: dr. Lengyel Sándor főszolgabíró 20. új. Gróza János esperes 20. dr. Kabdebó Antal szolgabíró 20. Gálty Lajos aljárásbíró 20. Bölte Frigyes temesdi lakos 20 korona, Frits Lajosné urnő 12. dr. Weisz Armin orvos 12 korona, Steger Vendel körjegyző 10. Szántó Gyula telekkönyvvezető 10. Zsoldea A. tanító 10. Moskovicz Mór csuci lakos 10. Ottovay mérnök 10. dr. Robitsek Agoston aradi lakos 10. Lakatos I. nvárad lakos 10. Birly Béla bpesti lakos 10. Dr. Sebestyén ügyvéd bpesti lakos 10. dr. Szombathy György országgyűlési képviselő 10 kor., Krámer pékmester áru- és pénz 6.64 kor., Strauszer Áron állatorvos 5. Friedmann Jakab Szapáriliget 5. Schor Ede kereskedő 5. Grozeszku Sándor banesdi körjegyző 5 kor., Leuka Aurél keresk. áruban 3 kor., Robitsek Kálmán Arad 3. Faigle I. M. 3 kor., A vöröskereszt egylet nagyhalomgyi fiókegyletétől 50 kor., Egy helybeli bál jövedelméből 27.40 kor., Egy helybeli kártya-társaságtól 5 kor., Kepes Lajos urad. felügyelő 80.18 kor. A vasárnapi hus ebédet, lát, személyzetet és helyiséget méltóságos gróf Csáky Lajos és testvérei urak adták. Az intézmény főnállott a folyó év március 8-ig. Napi szükséglet 90-110 emberre volt. Ebből nagybörzész iskolás gyermekek, a többi betegek és munkakeptelenek voltak. Midőn így a bevételekről részletesen, a kiadásokról egy tétel alatt elszámoltam, a nemeslelkű adakozóknak úgy a szegények, mint a magam részéről hálás köszönetet mondok, Kepes Lajosné.

— **Minden pontos embernek** gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszna, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 255. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **X — Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle** impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzések és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Dráma a falun.

(Egy verekedés következményei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 24.

Győről megdöbbenő csafádi drámát jelentenek. *Kisbaráti* községben egy ember hirtelen haragjában rátámadt a sógorára s ez a szerencsétlen tegnap a véres összeütközés halottja lett. A hogy ezt a sógora hallotta, lelkében megrendülve, öngyilkossá lett. Majd, hogy egy harmadik is ki nem oltotta kétségbeesésében az életét a miatt, hogy a megölt ember elpusztításában neki is része volt.

Az esetet tudósítónk a következőképpen mondja el:

Két kisbaráti gazda pénteken valami esekélységen összekoccant egy öreg asszonnyal s mivel szóval nem győzték, bortal támadtak rá s ütlegelni kezdték. Az öreg asszony képtelen volt a férfiakkal szemben védekezni s tehetetlenül rogyott a földre.

Ekkor érkezett oda *Böröczky* László szintén kisbaráti gazda s védelmébe vette a megtámadott asszonyt. Főleg *Soós* Sándort, kihez rokonsági kötelék fűzte, korholta erősen, hogy védteien nő bántani merészel.

Ezek azonban nem sokáig hallgatták a szidalmakat, hanem otthagyták az öreg asszonyt s ásóval bicskával *Böröczky*re támadtak. Ez védekezett, de a túlerővel szemben képtelen volt küzdeni. Vértől borítva terült el a földön. Fején hatalmas sebett ejtett az éles ásó vágása,

míg oldalából egyik késszurás következtében folyt pataként a vér.

Soós megijedt a vér látára, kocsit hozatott s bevitte a győri kórházba a súlyosan sebesült Böröckyt. Gondos ápolás alá vették, de eredménytelenül. Tegnap délután, mikor felesége is ágyánál volt, a vérvesztesség következtében meghalt.

Szomoruan ment haza Kisbarátra Böröckyné, hogy végtisztességéről gondoskodjék. Háza ajtajában Soós Sándor fogadta:

— Mi baja van Lacinak?

— Nincs annak már semmi baja. — felelt az asszony, — kiszenvedett.

Soós halotthalvány, majd meg vérvörös lett s kétségbeesve rohant a szobába, aztán ki a szérüs kertbe. Azonnal utána mentek, nehogy kárt tegyen magában. Mire odaértek, már későn volt. Soós forgópisztolyal szájába lőtt s azonnal meghalt. A golyó agyán keresztül jött ki.

Sós társa, ki szintén részes volt Böröckymegölésében, a történetek hallatára annyira megijedt, hogy felment a padlásra s egyik gerendára felakasztotta magát. Még idejében érkeztek meg a szomszédok, elvágta a kötelet, úgy, hogy életben maradt.

A szomorú eset érthető izgalomban tartja a községet. A két áldozat, Böröcky és Soós felesége testvérek. Egyszerre jutottak mindketten özvegyiségre.

Böröcky holttestét holnap boncolják fel a győri közkórházban.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Grau ügy elhalasztva. Az aradi kir. törvényszéken mára volt kitűzve főtárgyalásra Grau Lajos volt vámhivatali tisztviselő sikkasztási és csalási ügye. Mivel azonban a vádlott nem jelent meg és több fontos tanu hiányzott, a tárgyalást elhalasztották.

§ Az állatorvos ajtópöre. Hirlapi vitából kifolyólag a *Mészárosok és Hentesek Lapja* az 1901. évi november hó 22-én megjelent számának Különféle rovatában támadást intézett Steiner Jakab debreceni városi állatorvos ellen, a ki a debreceni mézárós és henteseket érdeklő szakipari dolgokban ellentétes állást foglalt, el a nevezett iparosok érdekeivel szemben. A támadásra Steiner Jakab sajtópörrel felelt s a budapesti büntető törvényszék előtt a támadó cikkért a törvény előtti felelősséget Sas Armin, a *Mészárosok és Hentesek Lapjának* szerkesztő-tulajdonosa vállalta el, akit rágalmozás és becsületsértés vétségei miatt, vád alá is helyeztek. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntetőtörvényszék esküdttörvényszékén Agoraszó bíró elnöklété alatt. A tárgyaláson a vádlott beismerte a szerzőséget s késznek nyilatkozott inkriminált állításainak bizonyítására s kérte egyben a bizonyítási eljárást a főmagánvádlóval szemben ennek több rendbeli ügyeire nézve. A bíróság azonban csakis az inkriminált cikkr nézve rendelte el a valódiság bizonyítását. Ennek során kihallgattak több tanut. A bizonyítási eljárás befejezte után az esküdtek úgy a rágalmozás, mint a becsületsértés dolgában feltett kérdésre nem-mel feleltek, mire a bíróság fölmentő ítéletet hozott. Az ítélet jogerős.

KÜLÖNFÉLÉK.

Erdő mellett.

Erdő mellett kicsiny hajlék,
Olyan hívó, olyan kedves.
Vad szőő fut fel reája . . .
Csalogánypár fészket keres.

Csattog a him bájos dala,
Kicsiny párja úgy hallgatja.
Puha fészek lágy ölőben,
Összebjnak olyan széper.

Kicsiny hajlék ablakában,
Szépen virul piros rózsza.
Fiatal pár lesi, nézi:
Bimbó mikor fakad róla.

Műlek Lajos.

□ A hernyóirtás egyszerű módja. A hernyók kiirtására egy gyakorlati gazda a következő nagyon egyszerű és semmi költséget nem okozó eljárását ajánlja: Mihelyt a fákon hernyók vagy hernyófészkek mutatkoznak, azon vízzel, melyet a mosásnál kiöntenek, vagyis lugos szappanvízzel kell megnedvesítenünk. E végből egy botnak vagy rudnak végére szivacsot vagy rongyot kell kötnünk, melyet a szappanos vízzel telt dézsába mártunk s ekképen vele bevizezzük azon helyeket, melyeken hernyók vagy hernyófészkek jelentkeznek. Ezáltal ezek elpusztulnak, anélkül, hogy valami költségünkbe került volna. A próba nem nehéz, minden gazda könnyen megteheti azt kertjében és meggyőződhetik arról, mennyiben áll csakugyan a felhozott tapasztalat.

□ Garibaldi hamvai. Koprera szigetén díszes sírboltban nyugszik Garibaldi koporsója. Tavaly, amikor husz esztendeje lett annak, hogy az olasz szabadság legendás hőse meghalt, az a terv merült föl, hogy nemzeti adakozásból mauzoleumot emeljenek a szigeten és ebbe szállítsák át Garibaldi koporsóját. A gyűjtést rendező bizottságnak most kellett volna megalakulnia, de most megszólal Garibaldi Ricciotti, a szabadsághős fia és a római Messengerban kijetenti, hogy egész erejével küzdeni fog a terv megvalósítása ellen. Edesatyám — írja Garibaldi Ricciotti — úgy rendelkezett, utolsó kívánsága is az volt, hogy holttestét egéssek el és hamvait a szabad Itália szabad szelének szárnyára adják. Ha ezt idáig a nemzet kegyelme, meg nem engedte, nekünk, akikre végső akaratát bizta és ez óhajta szent, kötelességünk legalább megakadályozni minden olyan dolgot, a mely a haldokló végső kívánságának teljesülését a jövőben is kizárná. Ha emléket állítanak tetteinek, azt hálás szívvel köszönöm meg, de tiltakoznom kell olyan emlék állítása ellen, amely végső akaratának teljesülésének kilátását temetné maga alá.

□ Szervusz! Van nekünk egy speciális nemzeti intézményünk, amivel csaknem egyedül mi dicsekedhetünk: a „szervusz.“ Mint minden intézménynek, ennek is vannak parazitái. Elnek köztünk emberek, akiknek a „szervusz“ ez elemük, a levegőjük, a tekintélyük és táplálékuk. Tudják, hogy Magyarországon olyan gyakori a szervusz, amilyen ritka a jó barátság. Azonkívül az emberek feledékenyek és nem tarthatják számon, kivel és mily alkalommal léptek a tegezés terére. Ok tehát mindenkint leszervuszolnak. Ilyen parazitával volt dolga — írja P. N. — a minap Herceg Ferencnek.

— Szervusz — kiáltotta feléje már messziről egy ember, akit éppenséggel nem ismert.

— Szervusz — mondotta nyugodtan Herceg.

— Hogy vagy? — kérdezte amaz.

— Köszönöm jól — szölt Herceg. — Hét teged hogy hívnak?

□ Ágy — a női divatban. Rómából egy meglehetősen feltűnő divat-eseményről számol be a „Morning Leader“, Rómában most az idej nagy divatáramlat következtében egy női liga alakult a higiénia és — pihenés érdekében. A ligának már eddig is számos tagja van, szabályai pedig a hét egyik napját a szó szoros értelmében való pihenés napjául írják elő. A liga előkelő női tagjainak ugyanis hetenként egy teljes napot az ágyban kell tölteniök. Fogadniok nem szabad senkit, oly annyira, hogy még a komornának is csak a legszükségesebb esetekben szabad urnője nyugalmát megzavarnia. Természetesen kivételt képez az étkezés ideje, amin azonban szintén lehető gyorsan kell tölteni az új divat szigorú szabályai értelmében. Levelet írni tilos s a beszéddel való nyelvfárasztás szintén megbocsáthatatlan, sőt a ligából való kigolyozást is maga után vonhatja. Ez utóbbi szabály nagy és fontos horderejét a római férjek alighanem örömrivalgással fogadták s közös erővel tekintélyes alapítványokat tesznek a liga örökéletűségének érdekében.

□ Pusztul az elefánt. Angol újságok energikus cikkeiben követelik a kormánytól, hogy védje meg az — elefántot. Ugy írják, attól lehet tartani, hogy a hatalmas és szelid állat a mammut sorsára jut: eltűnik végképpen a föld színéről. Dél-Afrika egy részéről már szinte teljesen kiirtották a folytonos vadászattal, hárszával. Sok száz mértföldnyi területeken, ahol még néhány évtizeddel ezelőtt sűrűn legelésztek az elefautcsordák, ma már nyoma sincs ennek a sok minden hasznos munkára alkalmas, szinte háziállattá szelidíthető hatalmas vadnak. Csak a Fokföld az, ahol a törvény védi a szegény elefántot immár hetven esztendő óta, ott kemény büntetéssel sújtják azt, aki ok nélkül elejt egyet; nincs is annyi elefánt sehol egész Dél-Afrikában, mint ebben a tartományban. A németek is okultak a fokföldi példán, az ő keletafrikai gyarmataikban is tilos az elefántvadászat. Az angol lapok most azt követelik, hogy legyen rajta a kormány, hogy az angol gyarmatokban és az angol protektorátus alatt álló országokban mindenütt tiltsák el az elefántvadászatot. Szóval az elefántra ráteszi védő kezét az angol törvény és még csak — adót se szed tőle, amiért így protektorául szegődik a természetnek.

□ Kutyák mint rendőrök. Gent belgiumi városnak egy sereg ügyes és jól fegyverezett négy lábú rendőre van. Egy idő óta a kutyák pompás szolgálatokat tesznek a rendőrségnek. Kitömött bábukon tanulják meg mesterségüket. Kitanítják őket arra a módra, hogyan kell egy embert kikutatni, megragadni és fogvatartani anélkül, hogy nagy kárt tegyenek benne. Előbb megmutatnak egy bábút, akit el kell fognia. Erre könnyen rá lehet venni a kutyát. Már nehezebb kitanítani, hogy az embert agyon ne marja. Az élettelen bábúval végzett kísérletek után élő modell kerül sorra. Erre a célra rendszeren azt az embert szemelik ki, aki eteti a kutyákat. Később idegenekkel tesznek kísérletet. Négy hónap lefolyása alatt befejeződik a tanfolyam és a kitanított kutyát beosztják a rendőri szolgálatba. A kutyák elsajátítják a vízből való kimentést, falak átmászását és az akadályok elhárítását is. Eddig tizenhat rendőri kutya van Gentben, többnyire juhászkutya. Nappal pihennek, este tíz órakor, mihelyt a rendőrség melletti vén harang-toronyban megkondul a harang, megkezdődik a szolgálat, mely reggel hat óráig tart. Minden kutyának van egy bőrből való, acéllal és erős szögekkel teletűzött nyakörve, amelyen pléh medaillon van a kutya nevével és születési dátumával. Esős időben vízhatlan köpenyfelét terítenek rájuk. A kutyákat egy barátságos öreg asszony gondozza, gyakran pedig a városi állatorvos is érdeklődik állapotuk iránt. Valahányszor egy rendőr éjjeli körutjára indul, nyomában van egy kutya is.

NAPIREND.

Március 25. Szerda. Róm. kath. naptár: Gyümölcsoltó boldogasszony. — Protestáns naptár: Gyümölcsoltó boldogasszony. — Görög-keleti naptár (március 12.): Teofán. — A nap két 5 óra 38 perckor, nyugszik 6 óra 2 perckor.

Köfősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége mellett Álesterom

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, száraz.

Március 25. Az aradvármegyei gazdasági egyesület szakelőadása (Megyeház.) — Az első aradi betegsegélyző- és temetkezési-egylet közgyűlése délután 3 órakor. — Az aradi székely-otthon rendkívüli közgyűlése délután 4 órakor (Városi sörccsarnok külön terem.)

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Luxus-lóvásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 24.

A Tatterszail telepén rendezett tavaszi luxus-lóvásár értékes díjait ma délelőtt ítélte oda a bíráló bizottsága, amelynek Andrassy Sándor gróf elnöklété alatt tagja voltak: Csepel-Zoltán Elek, Somsich Andor, Somsich Miklós, Széchenyi Imre gróf, Forster Géza, Forster László, Hoyos Miksa gróf, Kisfaludy Sándor,

Szapáry Péter gróf, Podmaniczky Gyula báró és Hunkár Dénes; jegyzője Jeszenszky Pál.

A zsüri döntésének eredménye a következő:

A négyes fogatok első díját Andrassy Aladár gróf, a második díjat Szentiványi Farkas nyerte; oklevelet kaptak: Fáy Béla, Hunyady József gróf és Vigyázó Sándor gróf.

A hintósok első díját Zichy-Hunyady Henriette grófné, a második díjat Fischer és Keller, a harmadikat Bruder Antal kapta.

A jukkerek első díját Bogyay Ferenc, a második díjat Hunyady József gróf, a harmadikat Dessewffy Béla vitte el, míg Fáy Béla oklevelet kapott.

A hátastovak első díját Bogyay Ferenc kancájának, a második díjat Martinovich Andor kancájának, a harmadik díjat Chotek Rezső gróf sötétpejének ítélte oda a bíráló bizottság. Dicsérő oklevelet adtak Farkas Balázs kancájának.

A vásár egyébként vigan folyik, s eddig már több, mint 100 ló kelet el, a vevőközönség között főképen sok külföldi szerepel. A vásár holnap záródik.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Uj-Arad, március 24.

Erősebb kínálat mellett a malmok gyöngve vételkedvet tanusítottak, mert a liszt kelendősege nagyon sok kívánni valót hagy maga után. Csupán a tengeri iránt mutatkozott élénkebb vételkedv s jó árban kelt el.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súly-gységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.—7.05.

Buza közép 6.80—6.90.

Tengeri 5.60—5.80.

Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.

Arpa névleges jegyzés 5.20—5.40.

Zab névleges jegyzés 5.30—5.40.

A mai behozatal mintegy 1500 métermázsza buza és 2000 métermázsza tengeri.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségekről tesz jelentést: Lebovics és Janovic, keresk. cég Kolozsvár — Schwarc Johanna, K.-Szekul. — Hanny Mátyás, Bécs. — Klein Mór, S. A. Ujhely. — Praha Ausztria, Bécs. — Ridky Vencel, Reichenberg.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 24.

Döntés. Buzakínálat mérsékelt, vételkedv gyöngve. Nyugodt irányzat mellett 15,000 métermázsza került torkalomba, változatlan árakon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás szép.

Értéktőzsde. Berlin ¼, páris 10-el olcsóbb.

Zárlat 18 órakor:

Buza áprilisra	7.46—7.47
Buza májusra	7.39—7.40
Buza októberre	7.43—7.44
Rozs áprilisra	6.62—6.63
Rozs októberre	6.40—6.41
Zab áprilisra	6.04—6.05
Zab októberre	6.18—6.19
Tengeri májusra	6.23—6.24
Repece augusztusra	11.85—11.90

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	7.44—7.45
Buza májusra	7.35—7.36
Buza októberre	7.41—7.42
Rozs áprilisra	6.58—6.59
Rozs októberre	6.39—6.40
Zab áprilisra	6.02—6.03

Zab októberre	6.16—6.17
Tengeri májusra	6.22—6.23
Repece augusztusra	—

Zárlat 5 órakor: korona

Oszták hitelrészvény	690.50
Magyar hitelrészvény	751.—
Leszámlolóbank részvény	462.—
Rima-Murányi vasmű részvény	486.—
Oszták-magyar államvasutl részvény	693.50
Közuti vasut	618.—
Városi villamos vasut részvény	318.—

S z e s z ü z l e t.

— Március 24. —

Mai jegyzéseink: Készártó nagyban nyers szesz 11: korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárazított mosók 12:80—13:— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 24. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül súlyban 128—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül súlyban 138—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 137—8 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 136—7 fillérig. **Szerbás:** Nehéz páronként 260 kilogramm felül súlyban 134—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 132—4 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 130—2 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, március 24.

Magyar aranyáradek 4%	121.25
Magyar koronáradek 4%	99.55
Magyar arany 4%	93.10
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar hatalmegváltási kötvény	—
Dorvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	200.—
Lisszabzabályozási és szegedi kölcsön	158.75
Oszták papíráradek	100.50
Oszták áradek ezüst	100.50
Oszták áradek arany	121.50
Koronáradek	101.—
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Oszták-magyar bankrészvény	1598.—
Magyar hitelbankrészvény	750.—
Oszták hitelbankrészvény	690.25
Oszták-magyar államvasut	693.—
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
10 met birodalmi márka	117.05
London	239.90
Páris	95.40
100 márkás arany	23.42

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temevár felé:	Temevár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahoncz szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.54

Kerpel Izsó

könyv-, papir-, zenemű-kereskedése, kölcsönkönyvtára és antiquariuma

Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Mivel új üzlethelyiségem óriási méretei lehetővé tették, hogy papir és írószer áruimat nagy mennyiségekben, a legközvetlenebb gyári forrásokból szerezzem be, — nemcsak a szakmába vágó minden cikk készleten tartása által, de olcsóság és az áruk kitűnő minősége tekintetében is, valóban meglepőt nyújthatok.

Hogy az irodák szükségletének is minden irányban teljesen eleget tehessek, megszerzem

Posner Károly Sajos és fia

a főváros legelőkelőbb üzleti-könyv gyáranak teljes bizományi lerakatát, úgy, hogy mindazon irodák, melyeknek évek ho szu során át a legjobbnak elismert Posner-féle üzleti könyveket minden alkalommal Budapestről kellett hozatniok, — ezentul nálam bármely méretű Posner-féle üzleti könyvet, (a legnagyobbakat is) eredeti gyári árakon kaphatják, minden nyújtható előny megadása mellett.

Ugy ügyvédi, mint kereskedelmi és gyári irodák, valamint bankok és takarékpénztárak szives figyelmébe bátorkodom ajánlani, hogy miután most irodai szükségleti cikkek nálam teljes választékban vannak raktáron és azokat valóban versenyárrakkal árusítom, — évente nagy megtakarítást eszközölhetnek, ha irodai szükségletüket nálam szerzik be.

Festőminták nagy választékban, úgy eladásra, mint kölcsönzésre. Aquarell és olajfestékek a legfinomabb minőségben. Gyönyörű képek, olajfestmények, új és régi acél és rézmetszetek, divatos szép rációkban. Új és használt hangjegyek jutányos árakon. Minden zenemű-ujdonság raktáron. A nálam vásárolandó zeneművek üzletemben, az ott lévő zongorán ajánthatók.

Egyben van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy

15,000 hangjeggyel

zenemű-kölcsöntárt

nyitottam.

Havi bérlet 2 korona, vagy hangjegyenként 20 fillér. Vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Előnyös, nagyobb könyvtárvételek folytán üzletem antiquár osztályában regények, diszművek, szakmunkák, továbbá egész francia és angol könyvtárak igen jutányosan szerezhetők be.

Végül a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

a melyet ismét több száz kiváló új művel szaporítottam s a melyet az eddigi helyiségből az új üzlethelyiséggel kapcsolatos külön nagy terembe helyeztem át. Bejártat a kölcsönkönyvtárba az üzletet, a Fischer-palota kapuján át és a Batthyány-utca felől is.

Minden törekvésem oda irányul, hogy a m. t. közönségnek előnyöset, újat nyújtsak és szolid árak, valamint figyelmes kiszolgálás által nagybecsű bizalmát kiérdemeljem.

Szives pártfogást kér

kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó.

118

Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztre, kulcsárra, takarítónőre, kertészre, gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

Aki üzletet, bútort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket, birtokot, kocsi, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván

Aki férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórákat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad, gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván

az **Aradi Közlöny** kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.

Panián György és neje szül. Pellisek Eugénia, a magok, valamint György és Margitka gyermekeik, továbbá az alolítottak és kiterjedt rokonságuk nevében is mélyen szomorodott szívvel jelentik a felejthetetlen szeretett jó édes anya, anyós, nagyné, sógornő, nagynéne, rokon és barátinő.

ÖZV. PELLISEK JÁNOSNÉ szül. Császár Erzsébetnek,

1903. március 24 én reggeli 8 $\frac{1}{2}$ órakor, életének 63-ik évében, rövid, de kínos szenvedés után történt csendes elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai március 25 én, d. u. 3 órakor fogtak Választó utca Erzsébet-város 32. számú gyászházából a felső temetőben levő külön sírhelyen örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent mise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért pedig március hó 28 án, d. e. 10 órakor fog a főt. Minorita atyák templomában (Kölcsey-utca) az egkek Urának bemutatni.

Áldás lengjen porai felett!

Arad, 1903. március 24.

Marsó Józsefné, szül. Császár Katalin, testvérek.	Öz. csömöri Zay Jánosné szül. Császár Mária unokatestvére.
Marsó József, sógora.	ifj. Marsó József és neje szül. Kracsmer Juliska.
Öz. Panián Györgyné szül. Pellisek Mária.	Ocskay Miklós és neje szül. Bagi Jolán.
Öz. Pellisek Lajosné, sógornő.	Fodor Miklós és neje szül. csömöri Zay Mariska, Pellisek Terezia, nagynéne.
Öz. Császár Erzsébet, nagynéne.	unokahugai és öcssei.
Simalya Károly, Arad és Vidéke polgári temetés-rendező vállalata.	746

Nemzeti színház.

Szerdán, 1903. évi március hó 25-én:

Bérlétszűnet. Bérlétszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árákkal:

SCHWARZ ÉVA mint vendég:

A nebántsvirág.

Operette 4 felvonásban. Irták: H. Meilhac és A. Milaud. Zenéjét: Hervé. Fordította: Evva Lajos és Rákosi Viktor.

SZEMÉLYEK:

Denise	Schwarz E.	Róbert	Gózon Béla.
Chateau gróf	Győre Alajos.	Lorinórmester	Sarkadi A.
Szinigazgató	Füredi J.	Rendező	Tukorai L.
Celestin	Polgár S.	Fejedelmő	Pajor Agnes.
Fernand	Szabó József.	Corinna	Garai Ilonka.

Kozdote délután 3 és fél órakor.

Bérlét 165. sz. Páratlan.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árákkal:

Bob herceg.

Regényes nagy oporette 3 felvonásban Irták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királynő	Csibaházi E.	Hadnagy	Gózon Béla.
György, fia	Rózsa Lill.	Lordkancellár	Köszegi K.
Viktória	Répásy G.	Tom, bátyja	Győre Alajos.
Lancaster	Beké-sy Gy.	Annie, leánya	Singhoffer V.
Pomponius	Polgár S.	Plumpudding	Sarkadi A.
Hopmester	Füredi J.	Gipsy, fűszeres	Németh J.
Táncmester	Juhász S.	Pickvick	Tukorai L.

Kozdote este 7 és fél órakor.

CSARNOK.

A kereszt-öltés.

Irtá: Szarlott.

(Folytatás.)

„Zsuzsa néném azalatt otthon csöndesen beletanult a gazdálkodásban. Szükségképpen. Már Bandi bátyám bizony nem nézte van e szükség rája a gazdaságban vagy nem. Amikor hitták a szép uriaszonyok, ott hagyott mindent és szágudott gyorsan Európán keresztül, míg lábalknál volt.”

„Es hátát adott istenének, hogy Zsuzsájának soha barátnőre nem volt szüksége. Legalább

egy kisértéssel kevesebb, sóhajtott ilyenkor mindig Bandi hátaltelen, ha valamely szerelmes kirándulásból tért vissza szerető hitveséhez, gazdag ajándékokkal megrakva az ő számára.”

„Néném mindig tárt karokkal várta és fogadta csillagszemű csélcsep Bandiját, minden mesejét végig halgatta édes mosolygással, szelid tekintettel, a gazdag ajándékokat gondosan elrakta, sohasem viselte.”

„Idővel Bandi aztán nem is hozott több ajándékot nejének. Amit Zsuzsa néném egy szóval sem érintett.”

„Otthon ezalatt olyan rendben ment minden a gazdaságban, hogy Bandi bátyám, ahogy mondta, nehogy a dologtalanságtól a penész ellopja, kénytelen volt eimenni a szomszédban — mulatni.”

„Zsuzsa néném minden szabad percét pedig kitöltötte az a szőnyeg, amelynek átadásánál maga, kedves Molnár, az imént jelen volt. Házasságuk harmadik évében kezdte a himzést amidőn egy baleset folytán mindörökre megszünt a remény, hogy gyermekük legyen.”

„Akkoriban Sebess Dénesné szép szeme minden pillantását leste Garay Bandi! Néném házában történt a baleset is. Bandi bécsi Sebess nével fogadott, hogy új-irlandi ugró lovával át ugorja Sebessné befogott lovait.”

Ezer forintba fogadtak. — Meglehet azt váltani ugy-e? — sutogta Bandi a szép asszonynak alattomban, amikor már elővezették a kényesen ficáncoló, idegesen prüszkölő sötét sárga irlandit. Sebessné csak Zsuzsa néném aggódva nyitott kék szemét nézte és nem felelt, ha csak azt a huncutkás, hamiskás, mindent ígérő mosolyt nem vesszük feleletnek, ami piros ajka körüli játszott.”

„At is ugrott a fogaton Bandi bátyám, azután a lova le is dobtá, meg is rugta, összevérezte — baja ezért még sem lett. Bezzeg Zsuzsa néném megfeküdt hónapokig és amikor fölkel, le kellett, hogy mondjon a reményről, saját gyerekekkel bírhatni.”

„Akkor kezdte azt a szőnyeget. Eleinte mindenki kacagta a szőnyeg óriási méreteit. Később minden szép asszony vendég ajánlkozott segítőül. Egyiknek se fogadta el a segítségét: „Ne vegyetek el tőlem a munkámat, monda udvariasan, mosolyogva és bele kellett, hogy nyugodjanak a kijelntésbe.”

„U maga pedig végtelen türelemmel varrta, varrta, varrta a kereszt szemeket. Idővel még cifrázni is kezdte. A lovasok arcát, kezét csak egy szálon át, gyöngyöltéssel himezte, hogy szebbek legyenek. Minden lónak még a patkószögét is kijelölte.”

„Es így mulak a végtelenül hosszú téli esték, így a tikkasztó, forró nyári napok.”

„Egy gyönyörűségesen szép nyári reggelen hazahozták nénemnek Bandi bátyámat szerkedalton összezuzva, törve, ahogy egy vad csikó hátáról ledobta. Soha többé lóra nem fog ülni, mondták a doktorok, akik egymásután jartak, látogattak ki a pusztai urilakba.”

„Karácsonytájt lejött a híres pesti tanár, a ki azt mondta: több hullámzó kalásztengert Garay Bandi ez életben már nem lát.”

„Zsuzsa néném átvitte nagy himzörámáját férje nappali szobájába, ahol az most állandóan feküdt is, talán csak a gyakorlat kedvéért vagy jobbnak híjján, feleségének, Zsuzsa nénemnek udvarolt szerelmesen, érzélgően, epekedve.”

„Napestig nézte, hogy azok a fehér, átlátzó kék eres asszonykezek hogy öltögetnek lefel, hogy válogatnak az ezerféle színű selyem, és gyapjuszálakban. egyszer-egyszer el is kérte Zsuzsa néném kezét és gyöngyöden csókolgatta, cirógatta: Édes jószágos kis kacsóm! Puhá fehérségem! Emlékszel e még, lelkem Zuzsikám, amikor először lopva megcsókoltam kezed-kédt, még mielőtt megkértelek volna és te sírva fakadtál? Különben még most sem tudom annak a sírásnak az okát, sohasem akartad te azt nekem megmondani? Miért is sirtál te akkor tulajdonképpen lelkem Zuzsikám.”

„Zsuzsa néném beleprült selymes, hófehér haja aljájáig és Bandi bátyám felé fordítva még mindig szép nefelejs szeméit, csak azt mondta: „Hát én azt még hogyan tudjam, édes, hogy inci inci kis leánykoromban miért is ritam?”

„Bandi büszkén pederte kunkora kis ba-

juszát és szerelmesen fátyolozott szemekkel nézte az ő szemérmatosan piruló hitvesét.”

„A buzakalászok zölden hullámzó engerét azonban tényleg többé nem látta. A husvéti böjtben temették. Lejöttem a temetésre és né-némrel maradtam őszig, mint ahogy maga is jól tudja, kedves Molnár. Hiszen tudja, hogy akkor készültem az orvosi vizsgámra.”

„Zsuzsa nénémrel töltöttem az estéket, és néztem, mintegy hipnotizálva néztem, hogy öltöget szaporán, serényen az a fehérhajú, fiatal arcú asszony, akit e világon mindenki csalt s aki azt soha észre nem vette.”

(Vége következik.)

NYILTTÉR.*

Az „Első magyar általános biztosító társaság”-nál 12.000 koronára biztosított, de ennél is többet ért épületeim leégvén, azokért csakis 2166 koronát kaptam tűzkártérítésül. — Ugyanezen pompás társaságnál életbiztosításom is van: mit remélhetnek utódaim? Arad, 1903. február hó 15.

Paulik Pál.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmertve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszemet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszemet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks),

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Pöstyén

colza, kőszénny,
ischiás, exarudatok
speciálta leghíresebb
gyógyhelye.

Prep.: a fürdőházakban

Téli kúra

kényelmesen a fürdő-
intézetben.

Házi kúra

az itzáppal házi orvos
kezelésében.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget.

Uj üzlet!!!

Előleges jelentés.

Uj üzlet!!!

HEGEDÜS GYULA

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru különlegességek kereskedése Aradon, Andrassy-tér 15. (Herman-palota.)

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, Andrassy-tér 15. sz. alatt, a Herman-palotában

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru üzletet

nyitok, hol állandóan raktáron tartok ruha-, haj- és fogkefe különlegességeket, mindennemű háztartási ipari, gazdasági és fényűzési-kefeket, meszelőket és minden e szakmába vágó cikket, ugyancsak mindenféle tisztító szereket, szarvasbőröket, szivacsokat, bel- és külről pipere-árukat, illatszereket, mosdó szappanokat, fog-porokat, fogpasztákat, szájjvizet, hölgyporokat, fésűket, stb. stb.

E téren szerzett szakismereteim és előrendű üzleti összeköttetéseim képessé tesznek arra, hogy igentisztelt vevőim legké-nyesebb igényeit is mindig a legjobb gyártmányú iparcikkkel és szolid árak által elégíthessem ki.

Főkérvésem lesz a nagyérdemű közönség bizalmát kiérdemelnem. Magamat szives pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel:

Hegedüs Gyula.

742

2820—1903. alisp. szám.

Csongrádvármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

A Csongrádvármegye törvényhatósága által fenntartott szeged-tápei törv.-hat. közút 2102—2402. kilométer közötti szakaszán létesítendő homok alapba rakott, hasított kőburkolattal szegélyezett idomított fékkoczkakó burkolat munkálatainak biztosítása céljából 1903. évi április hó 18-án délelőtt 10 órakor Szentesen, az alispáni hivatalban írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett versenytárgyalás fog tartatni.

Felhívom ennél fogva a pályázni óhajtokat, hogy az engedélyezett teljes költségösszeg után számítandó és a szentesi m. kir. állampénztárnál befizetendő 5% bánatpénzzel ellátandó ajánlataikat a fentjelzett határidőig hozzám nyujtsák be, megjegyezvén, hogy az elkésve vagy távirati úton érkező, valamint az utóajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

A vállalati úton végrehajtandó munkálatok a következők:

I. 26250 drb. fél koczkakó, 3600 drb. szegélykő és 28584 m³ hasított kőnek a feladó vasuti állomásra való szállítása és a vasuti kocsi-berakása, vasuti kocsi hivatalos megmázasásával, bélyegilleték és a fuvarlevelek kiállításával együtt 3509 korona 19 fillér előirányzott költséggel.

II. Kőpálya előállítási munkák; ide értve az előirányzott kőanyagoknak a szeged-rókusi vasuti állomáson mint leadó állomáson, a vasuti kocsi-berakását s ugy ezen kőanyagoknak, mint az építéshez szükséges és a vállalkozó által saját költségén beszerzendő homoknak a helyszínére való kiszállítását és szabályos idomokba rakását 10521 korona 30 fillér előirányzott költséggel.

Az I. és II. alatti munkák összes előirányzati költsége 14080 korona 49 fillér.

A pályázók ajánlataikat a fent megjelölt munka-csoportokra külön-külön tartoznak megtenni.

Az ajánlatokban számmal és betűvel világosan kiteendő azon százalék, melynek elengedése vagy felülfizetése mellett a pályázók a munka teljesítését elvállalni hajlandók, nemkülönben azon körülmény is, hogy az illetők a vállalat alapjául szolgáló összes kiírási műveletet teljesen ismerik s magukra nézve kötelezőnek elfogadják.

Az építésre vonatkozó kiírási művelet alulírott alispánnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szentesen, 1903. évi márczius hó 18-án.

Dr. Cicatritis,
alispán.

733

Aradi Ipar- és Népbank.

Szabadság-tér 18. sz. saját ház.

Jelzáloghitelt nyújtunk kisebb-nagyobb földbirtokokra, házakra adóslevél, váltóhitel és folyószámla alapján olcsó kamatláb mellett.

Záloglevél kölcsönöket folyósítunk földbirtokokra 10—50 évi törlesztésre 4 és 4½%, bérházakra 20—40 évi törlesztésre 5 és 5¼% kamat alapján.

Magasabb kamatozású kölcsönöket készséggei convertálunk.

Részletes felvilágosítást nyújtunk a hivatalos órák alatt d. e. 9—12, d. u. 3—5 óráig.

Arad, 1903. évi márczius hó.

667

Aradi ipar- és népbank.

Brassay Testvérek

Aradon, Forray-utca.

A tavaszi évadra a legszebb párisi és bécsi tűző-szővetek megérkeztek, kérjük a t. hölgy-közönséget becses megrendeléseikkel szerencsésíteni, ugyancsak kész tűzők divatos alakban legolcsóbb árakban kaphatók 450

Für Palmora,

welche aus den edelsten Teilen der Cokosnüsse hergestellt und im Gebrauch gleich ist mit guter Butter, suchen wir an grösseren Plätzen gut eingeführte solvente Grossisten zum Alleinverkauf. Offerten mit Referenzen an Berlin N. J. H. Mohr & Sohn, G. m. b. H. 2621

Eladó ház!

A Ségá, Koszoru-utca 1/a. számú ház eladó.

Bővebbet az Aradi Ipar és Népbank hitelegyleténél.

740

A m. kir. államvasutak gépgyára

aradmegyei kerületi képviselősege

ajánl ez idenyre új rendszerű és a hazai viszonyoknak legjobban megfelelő 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

gőzcséplőkészleteket

rendkívül kedvező lefizetés mellett. — Régi gépek cserébe vétetnek. Mindennemű kérdezősködések

Timár Ede,

máv. gépgyára ker. képviselőségének czimzendők.

Budapest, VI. Csengery utca 62. B. sz. 744

(Közvetítők díjaztatnak.)

Kotlós tyukokat, fajtyukokat, kacsákat, libákat, pulykákat, stb.

veszek nagyobb csoportokban

és kérek ajánlatokat.

Móricz Becker

Windenu-Sieg, Németország.

Itt a tavasz!!!

UJDONSÁGOKAT

Kivételesen olcsó árban árusítom.

10000 mtr. selyem	már 35 krtól.
20000 " jómosó	" 14 "
20000 " női ruha kelme	" 25 "

Selyem, gyapju és mosó szövetekben, férfi angol szövetek és egyéb alkalmi árban

10000 mtr. angol férfi szövet

1 öltöny már 2 frt, 2.50 frt, 3 frt, 4 frt, 5 frt.

REINER S. SÁNDOR

nagy áruháza
Hunyadi- (Fekete kutya) utca 2. szám.

1357—1903. sz.

Hirdetmény.

A pécskai m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó gedusi erdő alább felsorolt részeiben álló faanyagoknak tövön való eladása érdekében **f. évi április hó 6-án d. e. 10 órakor** Pécskán, a m. kir. erdőgondnokság irodahelyiségében **kizárólag zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásán alapuló nyilvános árverés** fog tartatni.

És pedig árverésre bocsájtatnak:

1. a D. üz. oszt. 1 tagjában és a C. üz. oszt. 1—7 osztagaiban 113.84 kat. holdon mintegy 75 m³ tölgy-, 908 m³ szil- és 5827 m³ füz- és nyár tűzifára becsült faanyagok **20171 kor. 80 fil.** kikiáltási árral.

2. D. üz. oszt. 5. tagjának 32—34 osztagaiban, a D. üz. oszt. 6. tagjában és a c. üz. oszt. 9—11. osztagaiban 118.35 kat. holdon mintegy 76 m³ kőris és 18 m³ tölgy épületfára, továbbá 767 m³ kőris-, 323 m³ tölgy-, 2607 m³ szil- és 7556 m³ füz- és nyártűzifára becsült faanyagok **39962 kor. 90 fil.** kikiáltási árral.

3. a D. üz. oszt. 8. tagjában 98.78 kat. holdon mintegy 20 m³ kőris- és 288 m³ tölgy épületfára, továbbá 1888. m³ tölgy-, 3830 m³ szil- és 2679 m³ füz- és nyártűzifára becsült faanyagok **37768 kor. 60 fil.** kikiáltási árral.

4. a D. üz. oszt. 9 tagjában 65.36 kat. holdon mintegy 543 m³ kőris és 349 m³ tölgy épületfára, továbbá 152 m³ kőris-, 2510 m³ tölgy-, 3217 m³ szil- és 4206 m³ füz- és nyártűzifára becsült faanyagok **51365 kor. 87 fil.** kikiáltási árral.

Ajánlat minden egyes csoportra külön-külön teendő, ennélfogva oly ajánlat, melyben kettő, vagy több erdő rész (csoport) megvételére tételik ígéret, nem fog tárgyalás alá vétetni.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a.

A legmagasabb ajánlattevő, illetve vevő a vételért az árverés berekesztése után nyomban lefizetni tartozik. A részletes árverési és szerződési feltételek a lippai m. kir. főerdőhivatalnál és a pécskai m. kir. erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők. — Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Lippán, 1903. márczius 21.

734

M. kir. főerdőhivatal.

Levitter Jenő

szobrász

Aradon, Pöltenberg Ernő-utca 20. szám.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki épület és butor-asztalos uraknak, ugyszintén a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

szobrász műtermet

nyitottam.

Évállalok minden e szakmába vágó munkát izléses és stilszerű kivitelben. — Több évi tapasztalatom folytán azor helyzetben vagyok, hogy n. b. megrendelőim igényeit minden tekintetben kielégíthezem.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Levitter Jenő, szobrász.

Reich Ignác

szobrász

Arad, Deák Ferencz-utca 23. szám.

Készít mindennemű és stülű

szobrászati munkákat

szakszerű, tiszta, izléses kivitelben.

646

Butor-, épület-, templomi faragványokat, dísz tárgyakat és öntvény-
mintákat a legfinomabb kivitelben, jutányos áron.

Vidéki rendeléseket pontosan eszközöl.

Hirdetmény.

Az Aradi első takarékpénztár, Aradi ipar és népbank, Aradmegyei takarékpénztár, Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár rt. ezennel köz-hirrre teszik, hogy

f. é. márczius hó 26-ik napjától kezdődőleg a betéti kamatlábat a következőleg állapították meg:

Az intézetek fizetnek:

1. Oly betétek után, melyek legalább 3 hónapig vannak az intézetnél elhelyezve 4°-ot.

2. Oly betétek után, melyek 3 hónapnál rövidebb ideig vannak az intézetnél elhelyezve 3¹/₂^o-ot.

Az intézetnél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. évi május hó 1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

A 10°-os tőkekamatadót a leszállított betétek után az intézetek sajátjukból fizetik.

Arad, 1903. márczius hó 24-én.

Aradi első Takarékpénztár,
Aradi ipar és népbank, Arad-
megyei Takarékpénztár, Arad-
csanádi gazdasági takarékpénztár rt.

741

APRÓ HIRDETÉSEK.**Fürdőszoba bere ndezés**

teljesen jókarban, legmodernebb rendszerű, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban, 698

Bérbeadandó üzlethelyiség.

Batuzza községben egy régi, 85 év óta fenálló jóforgalmu vegyeskereskedés, italmérési engedéllyel és dohánytözsdevel és három nagyszilvás kerítel együtt, teljes lakással, más vállalkozás miatt kedvező feltételek mellett május 15-től kiadandó. Értekezhetni Róth Jakab tulajdonossal, Batuzán. 639

Kiadó

Petőfi-utca 1. szám Bing házban egy négy szobás lakás a II. emeleten május 1-től kezdve. Cím a kiadóhivatalban. 717

Széna,

2 waggonnal eladó. Raczko István, Kocsuba u.p. Borosbes. 707

Azonnal kiadó

bolt és lakás az izr. templom épületben bővebbet a házmesternél. 709

Egy jó forgalmu

korcsma üzlet, teljes berendezéssel, jutányos áron eladó. — Bővebbet Sarló-utca 3. 737

Vegyeskereskedés

Arad vidékén átvételre kerestetik. Ajánlatok „jóforgalmu” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 739

4 ajtós

nagy hus-jégszekrény olcsón eladó. Stern, Orczy-utca 24. sz. 743

Egy ügyes

felsőruha varrónő, ki a legmagasabb igényeket is kielégíti, házhoz sürgősen kerestetik. Wiedemann Máténé, Dezső-utca 4/b. 738

Elárusítónő

kerestetik egy sütőde részére, ki a német és román nyelvet beszél és az írásban, valamint számolásban ügyes és megbízható. Az, ki már hasonló üzletben alkalmazva volt, előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban. 745

Ház eladás!

Nagyobb vállalkozással kapcsolatos elköltözködés miatt, az igazságügyi palota szomszédságában, a Maros-utcai 2. számú, ugyancsak a Ferdinánd-utcai 8. számú jól jövedelmező bérházak kedvező feltételek mellett eladók. Egy negyed rész előre fizetendő, a hátralévő összeg évenként 15% al törleszhető. Esetleg az egész házakat 5 évre bérbeadom. Bővebbet Kézsmárky Istvánnál, Ferdinánd-utca 8. szám alatt. 625

Terény Jenő

vegyeskereskedése a tehér csillaghoz
Arad, Boros Béni-tér 22. sz.

Ajánlja jól felszerelt raktárát fűszer-, gyarmat-, liszt- és rövid-árakból. 183

Olcsó árak és pontos kiszolgálás.

Uhereczki Géza

kárpitos és díszítő
Aradon, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállalok mindennemű kárpitos és díszítő munkákat a legegyszerűbbtől a legdizsesebb kivitelig, u. m. billiárd-asztal behuzását jutányos árak, pontos és gyors kivitelben, úgy helyben, mint vidéken. Javításokat olcsó eszközök. 602

Barna Kálmán

festészeti műterme
Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a mű- és díszfestészet terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arckép, táj- és genréképek művészi kivitelben való megfestését. 538

Vázlatok és költségvetések kívánatra készíttetnek.

Mechanikus kötődék

vegyék a legjobb gyapot és gyapju pamutokat

egyedül

az első pamutgyárnál

Brosche & Richter

Reichenberg i. B.

Mintalapok készséggel ingyen küldetnek. 736

Wolster Izsó

uri szabó
Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(ezemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett. Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden uri és egyenruhának a legjobb divat és előírás szerint a legjobb anyagból való elkészítésére, jutányos árak, pontos és gyors kivitelben. Ugyancsak javítások, átalakítások jutányosan elfogadtnak. A n. é. közönség pártfogását kérem 185 illő tisztelettel

Holleiter Ferencz.

Szeifert János

szobrász

Aradon, Magyar-utca 29. szám.

Ajánlkozik mindennemű

képfaragó munka
stilszerű kivitelére, úgymint: btor-épület- és templomfaragványokra, továbbá a szobrászszakmába vágó munkákra; folytonos választékú képmunkát tartok raktáron, melyet a legolcsóbb árban számítok. Tervrajzokat ingyen készítek. 189

Zongora készítő és hangoló ipar áthelyezése!

Van szerencsém a tek. közönség szives tudomására hozni, hogy a fent nevezett iparomat

Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, és a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be. 241

Szakszerűen eszközök mindennemű javítást és hangolást helyben és vidéken. A tek. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló

Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (Hirschmann-ház)

ALMA

és

almamust!

Friss almát kilogrammonként 16 fillérért, igen jó almamustot literenként 15 fillérért, ha hordót kapok megtöltésre 14 fillérért szállít 736

Johann Sternath,

postaállomás Anger, vasuti állomás Weiz (Steiermark.)

Magyarországon a textilszakmában a legújabb gépekkel vizerőre berendezett gyári vállalat

társat keres.

Oly kereskedők, akik a kereskedelmi vezetésben önállóan tudnak működni és a gyári vállalatban 80.000 koronát befektethetnek, ajánlataikat továbbítás céljából „Y. U. 9211.” alatt Haasenstein és Vogler céghez Budapest küldjék. 2874

Pardy J. Vilmos

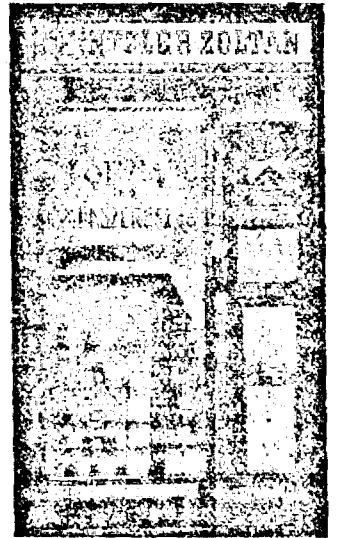
uri- és női cipész

Arad, Tököly-tér 6a.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét

czipész-üzletemre

felhívni, melyben a legkényesebb lábakra is a mai kor igényei szerint a legfinomabb kivitelű férfi-, női- és gyermekcipőket készítek a legszolidabb árak mellett. Különös sulyt fektetek arra, hogy minden egyes vevőm teljes meglegedését kiérdemeljem. Miért is üzletemben csakis a legfinomabb bőrneműeket használom fel. 226

Andássy-tér 20. Fischerné féle ház.

Nyalcz napi próbaidőre

küldök bárhova saját veszélyemre

nemes valódi harctzi

énekző kanári madarat,

amelyek a legkülömbözőbb hangon énekelnek 4, 5, 7, 9, és 12 márka, tucatzja 48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre alkalmas nőstényeket 1 márka, tucatzja 10 márka.

Jótállás mellett, utánvétellel küldve. Meg nem felelőket kicserélem, esetleg az összeget visszaadom. A legszolidabb kiszolgálásról számtalan elismerő levél áll rendelkezésre, amelyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. Bárkinek meg van engedve, hogy engem meglátogasson és személyesen győződhetik meg madaraim énekző kepeségéről.

Wilh. Kaye,
Spezialvogelversandthaus, 100
Thale i. Harz

NB. Mindenkinek, ki kanári madarakat tenyészteni akar, kiválóan ajánlom Wilh. Kaye Thale i. Harz céget, mint amely legjobb tenyészmadarakat szállítja. Kirchner, tanító, Calonewska. Felső-Szilézia.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 73

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.

Kivételes árak a tavaszi vásár alkalmából.

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.

Férfi-ingek.

	Forint.
Fehér sima	1.—
" " jobb minőség	1.20
" " D. sifonból	1.50
" " egész finom R. sifonból	2.—
" " redős	1.20
" " jobb minőség	1.50
" " R. sifonból	2.—
" " Piké, puha mellet	1.50
" " egész finom	2.—
Gyermek ingek legjobb sifonból	1.—

Szines

Fehér ing szines mellet	1.50
Egész finom	2.—
Végig szines francia Levantinból	1.50
Egész finom	2.—

Megjegyzés: Az ingek minőségeért és a feltétlen színtartósságért kezesseget vállalunk.

Lábravalók.

Sebroll-féle köperből	—65
Francia szabás	—90

Férfi harisnyák (zoknik).

Kötött fekete és egyéb színekben	—25
" " egész finom	—80—25
" " legfinomabb, rendkívül elegáns kivitelben, selyem csikkal vagy himzéssel	—50
Tiszta florból	—60

Kalapok.

Tavaszi és nyári férfi kalapok, minden színben, igen könnyű	1.20
Bur alakban	1.50
Puha kalap, magyaros forma	1.75
Finom nyulszőr kalapok minden divat-formában	1.50
Fehér nyári kalap	1.50
Keménykalapok minden színben, elegáns alak	1.90
Finom angol nyulszőr	2.75—5.—
Gyermek-kalapok	—75—1.50

Igen nagy választék gyermek és férfi sapkáknban.

Nyakkendők.

Tiszta selyem hosszú regatt és csokor	—25
Széles Bolero-alak	—50
Nemzeti színű hosszú regatt tiszta selyem	—30

Divatos nyakkendőkben rendkívül nagy választék!

Férfi gallérokban 32 formát tartunk raktáron. — Gallér tuczatja 2 frt.

Szalmakalapokban

legnagyobb választék, eredeti angol formák.

Férfi keztyük.

Valódi prágai glaszé	1.—
Czérna	—25
Selyem, flor és svéd utánzat	—50

Női napernyők elegáns divatos színekben 1 frt 20 krtól 8—10 irtig igen nagy választékban.

10 korona vásárlásnál minden vevő életnagyságu ingyen fényképet kap, csupán a keretért térítendő meg 3 korona.

Aradi nyomda részvenytársaság könyvnyomdája.

Czipők

	Forint.
Női czugos	2.50
Női kivagott czipő	1.40
Ugyanez norvégiai zergebőrből	1.75
Női félczipő lakkból, dupla keresztajtással	2.10
Sárga kivagott cz pő	1.50
Női brünel cz pő	1.50
Női félczipő 3 gombbal legfinomabb zergebőrből	2.50
Női magas francia zsevrő füzös czipő	4.50
Ugyanilyen gombos	4.50
Női füzös czipő zergebőrből	3.25
Női szürke félczipő	2.75
Női magas sárga czipők	2.80 től 6.—

Férfi-czipők.

Férfi czugos	2.50
Finom borjubőr	3.—
Egész finom borjubőr	4.50
Valódi francia zsevrő	6.—
" " füzös	6.50
Tükör bőr "Bersteiger"	3.50
Finom borjubőrből, magas sarokkal	3.50
Valódi box kalf füzös	5.50
Férfi sárga-czipő	3.75 től 6.50
Férfi lakk czugos	4.—
" " Bergsteiger	4.50

Gyermek-czipők.

Csecsemő-czipő minden színben	—50
Minden színben, 5 éves gyermekig	1.— 1.20
Nyolcz éves gyermekig	1.50
Tizenkétéves gyermekig, jó patent-bőrből fekete és szines	1.95
Ugyanez legfinomabb	2.50

Női harisnyák.

Fekete kötött	—25 —30 —35
" " 8 as számú hausschild pamutból kötve	—40 —50
Szürke és bőrszínű kötött	—50
Áttört-czérna harisnyák	—50
Szines női harisnyák, rendkívül elegáns mintákkal, hossz- és kereszt csikkal	—40 —50
Legfinomabb flor	—75
Fekete szines himzéssel	—50

Gyermek-patent-harisnyák

legjobb minőség.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18	20	22	25	28	30	32	35	38	40

A gyulai és debreczeni kötött és szövött áru-gyárak raktára.

Zsebkendők.

Czérna-batiszt szines és fehér alappal, igen szép minták, feltétlen színtartó, tuczatja	1.80
Egész finom batiszt fehér és szines, tuczatja	2.50 6.—
Vászonzsebkendők igen jó és elegáns dolgok	tuczatja 90 krtól 6 forintig.

Női ingek.

	Forint.
Jó pamut vászonból esipkével	—60
Kitűnő sifonból himzéssel	—75
Egész finom diszitással	1.—
Jobb minőségű	1.20
Egész finom himzéssel D sifonból	2.—

Szines.

Francia levantinból	—90
Francia batisztból	1.50

Színtartósságért, az ingek minőségeért kezesseget vállalunk.

Női háló kabátok.

Egyszerű diszitással	—80
Diszesebb jó himzéssel	1 frt 1.20
Fehér kabát szines himzéssel és ugyanez fehér himzéssel, egész finom minőség	1.40
Legfinomabb minőség, elegáns batiszt himzéssel, gyönyörű szabás	2.— 2.50

Alsó szoknyák.

Fekete klottból, szines himzés	1.50
Egész finom minőség	2 frt 2.50
Legfinomabb minőség, különféle színekben klottból, nyári posztóból, félselyemből, rendkívül elegáns kivitelben 8 ftrtől 5 frtig	1.50—4.50

Blúzok.

Kitűnő zefirből	—85
Finomabb	1.20—1.40
Valódi francia zefirelegáns divatszínekben	1.75
Francia köperből, legújabb minták	2.50
Fekete klott-blúzok	1.50—3.50

Batiszt és selyemblúzok szintén nagy választékban.

Ovek.

Gyöngy-öv fekete és egyéb színben	—30
Finom dublé, vagy moaré szalag, elől és hátul diszes csattal	—50—75
Lili-övek csokorral és elegáns csattal több színben	—80—1.20
Egész finom, high life divat-övek	1.50, 2.— 3.—

Derékfűzők (miderek.)

Alacsony és magas szabás, jó minőség	—65 —90
Valódi halcsonttal	1.50
Egész finom, rendkívül diszes	2.— 2.50

Ezenkívül Sada-Jaco, Ideal, Traviatta, Radikal és Iona-fűzők legnagyobb választékban.

Női keztyük.

Valódi prágai glaszé	—90
Czérna keztyű	—20—40
Selyem flor és svéd utánzat	—40—50

Városi és megyei telefon

324.